

SZABADBATTYÁNI
CIFRAKERT ÓVODA

Pedagógiai Programja

2021.

Tartalom

1. A Pedagógiai Program jogszabályi háttere	3
2. Óvodánk adatai.....	4
3. Bevezető.....	5
4. Óvodánk jellemzői	6
5. Gyermekképünk-óvodaképünk- nevelési alapelveink-nevelési céljaink	7
6. Óvodai nevelésünk általános feladatai	8
6.1. Az egészséges életmód alakítása – egészségnevelési program	9
6.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	15
6.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés.....	17
7. Az óvodai élet tevékenységformái	20
7.1. Játék.....	20
7.2. Munka jellegű tevékenység	23
7.3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	24
7.4. Verselés, mesélés.....	25
7.5. Ének - zene, énekes játék, gyermektánc	27
7.6. Mozgás	29
7.7. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	32
7.8. A külső világ tevékeny megismerése.....	34
8. Az óvodai nevelés sajátos feladatai, a gyermekek esélyegyenlősége	38
8.1. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	39
8.2. Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenysége	40
8.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.....	44
8.4. Migráns gyermekek interkulturális nevelése.....	46
8.5. További egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvétel:	47
8.6. Speciális szolgáltatások.....	47
9. Fejlődés jellemzői óvodáskor végére	47
10. Az óvodai élet megszervezésének elvei	51
10.1. Csoportszervezés	53
10.2. Napirend, hetirend	54
10.3. Nevelőmunka tervezése:	57
10.4. Néphagyomány ápolása.....	58
11. Az óvoda kapcsolatai	59
11.1. Az óvoda és a család	59
11.2. Társadalmi környezettel való kapcsolattartás	61
12. Óvodánk ellenőrzési és értékelési rendszere.....	62
12.1. A gyermekek fejlődési ütemének ellenőrzése, mérése.....	62
12.2. Az értékelés és jutalmazás.....	63
12.3. Pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése	63
12.4. Pedagógiai programunk ellenőrzése, értékelése.....	64
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

1. A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

2011. évi CXC törvény a Nemzeti Köznevelésről

63/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet. az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

Az Óvodai Nevelés Programja (Országos Pedagógiai Intézet 1989.)

20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

2003.évi CXXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

2011.évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól

1997. évi XXXI. Törvény a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

1998.évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda Alapító okirata

137/2018. (VII.25.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) kormányrendelet módosításáról

2. Óvodánk adatai

Az intézmény alapító szerve:

Szabadbattyán Nagyközségi Önkormányzat
Címe: Szabadbattyán Csíkvár tér 1.
Telefonszáma. 22/363-315; 363-052

Az intézmény fenntartó neve:

Szabadbattyán Nagyközségi Önkormányzat
Címe: Szabadbattyán Csíkvár tér 1.
Telefonszáma. 22/363-315; 363-052
e-mail: www.hivatal@szabadbattyan.hu

Intézmény típusa: önkormányzati fenntartású köznevelési intézmény

Megnevezése: Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda

Címe: Szabadbattyán Árpád u.40-44.

Telefonszáma/fax: 22/588-004
Honlap: www.cifrakertovi.hu
E-mail: szabadbattyan.ovoda@gmail.com

OM azonosító: 202131

3. Bevezető

„ÓVODA, csak egy szó és mennyi mindent értünk alatta: sok-sok gyermeket és felnőttest, mindegyik más és más varázslat. Mindegyik ad és kap, ebben a kölcsönös kézfogásban mennyi melegség és erő van. Kapcsolataink, mint megannyi „kézfogás” egy bonyolult láncolatot alkotnak az óvodában, amelyben mindenkire szükség van. Vigyázni kell a gyengébb láncszemekre, örülni az erőseknek. Erősíteni kell egymást, kapcsolati készségeinket, csak így teremthetünk óvó-védőhálót a gyermekek, önmagunk és partnereink számára.”

/Antal Judit: Mentálhigiéné az óvodában/

Pedagógiai programunk közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Ktv. 94. §-a értelmében módosított Óvodai nevelés országos alapprogramja – a 255/2009 (XI.20.) számú Kormányrendelet szerint – készült.

Az átdolgozás alapja a 2011. évi CXCV. törvény a Köznevelésről, és a 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

A törvényileg meghatározott tartalmak mellé integráltuk óvodánk sajátosságait, hagyományait, nevelésünk célját és feladatrendszerét.

Programunk épít a hazai tradicionális nevelési értékekre, ötvözve azokat a korszerű fejlődési, nevelés-lélektani, neurológiai, gyógypedagógiai eredményekkel.

„Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.”

/Alapprogram/

A Szabadbattyáni Cifrakert Óvodában azon munkálkodunk, hogy gyermekeink derűs, nyugodt, biztonságos környezetben töltsék napjaikat. Tesszük mindezt a gyermekek számára egyenlő hozzáférés elve szerint, az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölésével.

Kiemelten szem előtt tartjuk, hogy a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illet meg.

Nevelőmunkánk során az alábbi értékeket tartjuk fontosnak:

Gyermekszeretet

Egészség testben, lélekben

Rugalmasság

Megértés

Elfogadás

Kiegyensúlyozottság

Szép környezet

Emberség

Rendszeretet

Elégedettség

Türelem

Esélyegyenlőség

Tehetség

Óvodánk minden dolgozója vállalja azt a felelősséget, hogy személye, magatartása, viselkedéskultúrája minta a gyermekek számára.

4. Óvodánk jellemzői

Intézményünk 60 éves múltat tekint vissza. Szabadbattyán nagyközség területén helyezkedik el, Székesfehérvár szomszédságában.

Millenniumi zászlóátadással egybekötött ünnepségen még 2000-ben, a „*Cifrakert Óvoda*” nevet vettük fel. Nevünket falunk történelmi múltjából merítettük. Gróf Batthyány Lajos felesége telepítette az 1800-as évek elején kastélya köré a mindenféle színes és gyönyörű növényekből álló Cifra kertet. A híres platános még a mai napig is környezetvédelmi terület községünkben. A platánlevél formája ihlette meg óvodánk logóját.

Az óvoda épülete korszerű. Küllemében, felszereltségében méltó büszkesége lehet településünknek.

Épületünket négy - fajátékokkal felszerelt - udvarrész öleli körül, amelyek pázsitos, csendes játéklehetőséget biztosítanak a gyermekek számára.

A csoportszobák és a hozzá tartozó helyiségek világosak, esztétikusak, felszereltségük jól biztosítja óvodás gyermekeink számára a megfelelő környezeti és tárgyi feltételeket.

Óvodásaink 95 %-át községünk lakossága adja, a fennmaradó helyekre a környékbeli településekről érkeznek a gyerekek.

A társadalmi élet változásainak következtében megnőtt a gyermekvédelmi munka jelentősége. Egyre több a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő és a sajátos nevelési igényű gyermekeink száma. Az elmúlt években meggyarapodott a különféle táplálékallergiában, érzékenységben szenvedő gyermekek száma is.

Nevelőtestületünk igyekszik a sokéves szakmai tapasztalat mellett, folyamatos önképzéssel megfelelni a mai kor társadalmi és szakmai kihívásainak.

Intézményünk 167 férőhelyes, jelenleg hét csoporttal működünk.

Rendelkezünk saját főzőkonyhával, ahol napi közel 230 adag étel készül el. Az étrend összeállításakor figyelembe vesszük a korszerű táplálkozás irányvonalait. Fő feladataink közé tartozik az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása. Óvodánk konyhája látja el a faluban lévő Napocska Mini Bölcsőde gyermekétkeztetési feladatait is. Táplálékallergiás gyermekek számára külső beszállítón keresztül tudjuk biztosítani az étkezést.

Nevelési programunkkal szeretnénk az optimális feltételekhez, pedagógiaileg megalapozott, színvonalas tartalommal hozzájárulni.

Nyitottak vagyunk a partneri elvárások, a szülői igények iránt, de szolgáltatásainkat a szakmaiság és a gyermekek mindenek felett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg.

5. Gyermekképünk-óvodaképünk- nevelési alapelveink-nevelési céljaink

Gyermekképünk:

*„Csak boldog gyermekekből lehet boldog felnőtt,
S csak ezekből lehet boldog ország.”
/Kodály Zoltán/*

Minden egyes emberi élet csak egyszeri és megismételhetetlen, ezáltal **a megszületett gyermek kincs**, a jövő értéke, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség.

A gyermek szeretetre méltó lény, akiben az ígéret és a lehetőség lakozik.

Az óvodáskor szenzitív időszak a különbözőségek elfogadásában. Az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé válik.

Óvodánkban minden gyermeknek joga van arra, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben, integrált, befogadó, szeretetteljes, biztonságos és egészséges környezetben nevelkedjen.

Kiindulási pontunk: minden gyermeket a saját képességeinek figyelembevételével fejlesztünk személyiségének kibontakoztatásában, biztosítva számukra az egyenlő hozzáférést és az esetleg fennálló hátrányok csökkentését.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik bizalommal fordulnak környezetük felé, nyíltak, kiegyensúlyozottak, toleránsak önmagukkal és másokkal szemben egyaránt. Magatartás- és viselkedéskultúrájuk koruknak megfelelően fejlett, a különbözőségekkel természetes módon tudnak együtt élni. Nem adunk helyt semmiféle előítélet kibontakozásához.

Bízunk abban, hogy az óvodánkban eltöltött évek maradandó élményt nyújtanak gyermekeink számára, melyek alapot adnak majd a sikeres iskolai élethez.

Óvodaképünk

Olyan **ÓVÓDA**, amelyben a szervezeti kultúra magas színvonalon működik, és amely megfelelő-személyi és tárgyi feltételeket biztosít, annak érdekében, hogy gyermekeink jól érezzék magukat és test, lelki, szociális fejlődésük zavartalan legyen.

Arra törekszünk, hogy óvodánk melegséget sugárzó, biztonságot adó, elfogadó, családi légkörével, a játék, mozgás és a kommunikáció eszközével segítse az egészséges életvitel, a környezettudatos magatartás kialakulását.

Nevelési alapelveink

- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő feladatot tölt be.
- A gyermeki személyiség egészként való kezelése (test, lelki, szellemi harmónia).
- A gyerekek egyéni képességeinek kibontakoztatása.
- A multi- és interkulturális értékek megismertetése.

- A nemzetiséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelésénél az önazonosság megőrzése, ápolása.
- Hagyományaink tisztelete, anyanyelvünk és hazánk szeretete.
- A gyermekek mindenek felett álló érdeke.
- A gyermekek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása és megerősítése.
- A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet és bizalom övezi.
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, az esetlegesen hozott hátrányok kompenzálására.
- Az alkalmazott pedagógiai módszereket a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve kompetenciáinak alakítását.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása.

Nevelési céljaink

Az óvodánkba járó gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének szem előtt tartásával:

- gyermekekben rejlő lehetőségek kibontakoztatásának maximális elősegítése, eltérő fejlődési ütemük figyelembevételével (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is ideértve),
- a családokkal együttműködve, az egészséges életmód és életszemlélet megalapozása,
- a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása,
- esetlegesen előforduló tanulási zavarok megelőzése, kiszűrése,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása,
- etnikai kisebbségű, illetve migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése,
- a sokoldalú, és harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség kialakítása,

6. Óvodai nevelésünk általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztés,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

6.1. Az egészséges életmód alakítása – egészségnevelési program

Az egészség fogalma:

"Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya."

(Egészségügyi Világszervezet)

20/2012 EMMI-rendelet 128. § (1) bek.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményekben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétet, egészséget, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben."

Teljes körű egészségfejlesztés áthatja az óvodai élet egészét:

- minden gyermek részt vesz benne,
- teljes nevelőtestület, alkalmazotti közösség aktív, összehangolt munkájának eredménye,
- megvalósul a felvilágosító tevékenység,
- munka- és balesetvédelmi előírások betartása és betartatása, veszélyhelyzetek elhárítása,
- szülők, civilszervezetek, óvoda társadalmi környezetének bevonása.

Az intézményi **SZMSZ** és **Házirend** tartalmi elemei, eljárásrendjei, intézkedései is a teljes körű egészségfejlesztést szolgálják. Az óvoda **éves munkatervében** részletes kibontásra kerülnek az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, programok, felelősök, valamint a program megvalósulásának mérhetősége.

Az egészségnevelés az óvoda megalapozó jellegű, immanens (minden nevelési mozzanatban jelen levő) feladata.

Az óvodai egészségnevelés célja, hogy minden tevékenységével szolgálja a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését, harmóniáját.

Egészségnevelési és környezeti elvek

Az egészséges életmódra nevelés mai életünkben felértékelődött, fontossága hosszú távon meghatározza a felnövő gyermekek önmaguk által kialakított életstílusát.

Az egészséges életmód magában foglalja:

- a környezettel való harmonikus együttélést, a természet szeretetét és védelmét,
- környezettudatos magatartásra nevel azzal, hogy a körülöttünk lévő élővilág megismertetése tevékenykedtetve történik.

A gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése, az egészséges életmód szokásainak megismertetése és kialakítása, az óvodás gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése az óvodai nevelés egyik legfontosabb feladata. Ezen belül is az egészséges életmód alakítása, az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása, az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása. Az egészséges életstílus kialakításához elengedhetetlen a testi és lelki önismeret. Az általánosságban megfogalmazott

tanácsok és különböző módszerek nem követhetők mindenkinek egyforma módon, hiszen minden ember más. Ezért meg kell ismernünk saját szervezetünket, meg kell találnunk a számunkra legmegfelelőbb étrendet, testmozgást, sportot.

A fejlődés korai szakaszában az egészséges életmódra történő felkészítés meghatározó, hiszen ebben az életszakaszban megszerzett ismeretek, készségek és szokások a későbbi életvitelt is jelentősen befolyásolják. A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek az óvodába. Ezekre alapozva, ezt tovább erősítve, vagy ha szükséges a hátrányokat kioltva, alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, pihenés, levegőzés, mozgás, testedzés szokásrendszerét.

Valljuk, hogy az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van. Ezért elengedhetetlenül fontosnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során a szülők szemléletformálását is szem előtt kell tartanunk.

Céljaink:

- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, mozgás a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.
- A gyermekek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, visszaszerzése szervezetük edzése.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, stressz mentes és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet védelmére irányuló szokások, környezettudatos magatartás kialakítása.

Egészségre nevelésünk fő területei:

- **Egészséges táplálkozás**
- **Mindennapos testnevelés, testmozgás**
- **Testi-lelki-mentális egészség fejlesztése és megóvása**
- **Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás**
- **Személyi és környezeti higiénia fejlesztése**

➤ **Egészséges táplálkozás**

A gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak kialakításában az óvodai nevelésnek meghatározó, a családi szokásokat kiegészítő, esetenként kompenzáló szerepe van. Az óvodás gyermek egészséges táplálása kiemelt jelentőségű. Napirendünk szerint az óvodában háromszori étkezést biztosítunk (*reggeli, ebéd, uzsonna*).

Intézményünkben közétkeztetéssel foglalkozó konyha működik. Az élelmiszer-alapanyagainak beszerzése, az étlap elkészítése, étrend összeállítása az óvoda feladata, az ételek helyben készülnek.

Ételallergiás gyermekek számára - szülői igény esetén – szerződés alapján lehetőség van külső étkeztető cégtől történő ebédrendelésre.

Célunk az óvodás gyermek élettani szükségleteinek megfelelő minőségű és tápértékű étkezés biztosítása a táplálkozás-egészségügyi előírások figyelembe vételével.

A táplálkozástudomány mai állásának megfelelően az OÉTI jogszabályban rögzítette a táplálkozás-egészségügyi ajánlást, ami minden közétkeztetési szolgáltatást nyújtó szervre, személyre kiterjed.

Feladatunk ezen ajánlás alapján az élettani energia- és tápanyagigényeknek megfelelő összetételű és jellegű étel biztosítása.

Az egészséges táplálkozást elősegítő óvónői feladatok:

- Az OÉTI ajánlásának ismerete és alkalmazása a gyakorlatban.
- Az étel megbecslésére nevelés.
- Gyermek folyadékigényének kielégítése egész nap folyamán, megfelelő folyadékpótlásról gondoskodás.
- Új ízek megismertetése, megszerettetése.
- Gyermek életkoruknak megfelelő tájékoztatása az egészséges táplálkozás fontosságáról.
- A csoportban dolgozó felnőttek közösen kialakított személyes példányújtása az étkezés vonatkozásában is.
- Étrend összeállításához javaslatétel az óvoda konyhája felé.
- Gyümölcsnapok, zöldség napok folyamatos szervezése.
- Egészséges táplálkozással kapcsolatos programok szervezése, lebonyolítása.
- Tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- Cukros, szénsavas, zsíros egészségtelen italok-ételek, magas só és telítetlen zsírtartalmú élelmiszerek fogyasztásának csökkentése, illetve elhagyása az étrendből. *(születésnapok alkalmával is),*
- Zöldség és pékáru üzletek látogatása. Gyümölcssaláták, zöldségsaláták készítése, fogyasztása, kínálása a többi csoport gyermekei, felnőttei és a szülők felé.
- A szülők meggyőzése az egészséges táplálkozás fontosságáról, bevonásuk a prevencióba, tematikus szülői értekezletek tartása.
- Az asztalterítés technikájára, esztétikumára való odafigyelés.
- Kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása életkornak megfelelően *(kanál, villa, kés használata, csukott szájjal rágás, szalvéta használat stb.).*
- Közös étkezések hangulatának alakítása – viselkedés normái az étkező asztalnál, kellemes légkörben, jó étvágyal való étkezés.
- Táplálékallergiás és -érzékeny gyermekek étkezésének figyelemmel kísérése – teendők.
- A tisztálkodás és a fogmosás szokásainak alakítása.

➤ **Mindennapos testnevelés, testmozgás**

A mozgásos játékok kedvezően befolyásolják a gyermek teljesítőképességét, fejlesztik természetes mozgását, testi képességeit, felerősítik, kiegészítik a gondozás, az egészséges életmódra nevelés hatását.

Egészségpedagógiai cél a testedzés mellett, a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.

- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség ismeretében változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása.
- A napi tevékenységek részeként 10-20 perces frissítő egészségfejlesztő mozgás lehetőleg szabadban.
- Lehetőség az óvodai csoportok egymás közötti mozgásos tevékenykedtetésére.
- Prevenációs torna, gyógytestnevelés, vízhez szoktatás és egyéb változatos mozgáslehetőségek felkínálása.
- A gyermekek életkoruknak megfelelő mozgásfejlesztő játékeszközök biztosítása egész nap folyamán a csoportszobában is.
- Mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése.
- Szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe (egészségvédelmi nap, sportnap stb.).

Az egészségfejlesztő testmozgás hatékony megvalósulásának fő szempontja a **pozitív megerősítés**.

Óvodapedagógusi feladatok:

- A gyermekek levegőzésének biztosítása mindennap.
- A mozgásfajták számos lehetőségének biztosítása naponta a gyermekek jó közérzetének, testi edzettségének érdekében.
- Prevenációs szemlélet alkalmazása a mindennapokban

➤ **Testi, lelki, mentális egészség fejlesztése és megóvása**

(viselkedési függőségek és szenvedélybetegségekhez vezető szerek használatának megelőzése)

Célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermeki személyiség fejlődésére.

A dohányzás (valamint minden egyéb káros szenvedély) megelőzésében jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda minden dolgozójára is. Az óvodában dolgozók feladata és kötelessége minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A **dohányzás megelőzését** szolgáló óvodai egészségnevelői program tevékenységei:

- szabad, kötetlen beszélgetések,
- kirándulási élmények feldolgozása (erdei friss levegő, füstmentesség, szabad légzés...),
- gépkocsik, egyéb járművek, esetleg gyárkémények füstjének megfigyelése séták alkalmával – összehasonlítás a tiszta levegővel,
- ismeretek átadása dohányzás ártalmairól, gyermekek élményeinek feldolgozása,
- „*milyen szeretnék lenni, ha nagy leszek?*” - egészséges, edzett, erős – mit kell ezért tenni?,

- képek nézegetése az emberi testről, az egészséges szervekről – mi betegíthet meg?,
- füstmentes levegő, mint *érték*, másokat sem veszélyeztetünk, vigyázunk a többi emberre is,
- óvoda gyermekorvosának bevonása a megelőző tevékenységbe,
- szülők bevonása a megelőző tevékenységbe.

Lelki egészség megvédése, őrzése:

- derűs, nyugodt, érzelmi biztonságot a nyújtó óvodai légkör
- gyermekhez nyugalommal, kiegyensúlyozottan, szeretettel forduló felnőttek
- bizalmas, megértésen, elfogadáson alapuló felnőtt-gyerek kapcsolat
- világos, egyértelmű elvárások, nevelői igények jelzése a gyermek felé
- biztonságot adó szabály- és szokásrendszerek kialakítása

Óvodapedagógusi feladatok:

- Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető módon megfogalmazott ismeretek átadása a gyermekek életkorához illeszkedő módon.
- Megfelelő egészségvédő magatartásra nevelni óvodásainkat, gyakorlással, segítséggel és mindenekelőtt példamutatással.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- Megfelelő szakemberek bevonásával, prevenciós vagy korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- Kapcsolatot tartása az óvoda védőnőjével, gyermekorvosával
- Közreműködés a gyermekeket fenyegető környezeti és egyéb ártalmak, bántalmazások kivédésében.
- Nyugodt és kiegyensúlyozott, elfogadó, támogató légkör megteremtése a csoportban.

Gyermekeket veszélyeztető *elhanyagolás, bántalmazás* megelőzése:

*(Eljárásrendek az óvodai **gyermekvédelmi** munka fejezetében található)*

Alapvető feladataink a bántalmazás, erőszak megelőzésében:

- közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, együttműködés a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében
- a szülőkkel szoros kapcsolattartás során felvilágosítás, a szakemberek segítségének felkínálása, a káros hatások ellensúlyozása
- az agresszió minden formájának feloldása, elítélése, befolyásolása (például a TV káros hatásai, mint a szülői fórumok témái)
- rendőrség által szervezett bűnmegelőzési programok kezdeményezése
- veszélyhelyzetek elkerülését segítő mesék beépítése a mindennapokba

Baleset megelőzés, elsősegélynyújtás

Gyermekbalesetnek minősül minden olyan eset, mely akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll.

A gyermek testi épségének megóvása és erkölcsi védelméről való gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint fennáll az óvodán kívül tartott programok ideje alatt. (Nkt. 4. § 10. p.)

Óvoda alapdokumentumaiba rögzítve vannak az intézményi **védő-óvó előírások**.

Ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül rögzítésre.

Elsősegélynyújtó hely az óvodatitkári iroda, s itt van elhelyezve az elsősegély doboz.

Intézményünkben 2 óvodapedagógus végzi az elsősegélynyújtási feladatokat.

Óvodapedagógusi feladatok:

- Olyan környezet teremtése, amely alkalmas a baleset-biztonsággal kapcsolatos szokások, magatartásformák kialakítására
- Fejleszti a gyermekekben a biztonságra, saját- és társuk védelmére szolgáló viselkedést.
- Gyermekekkel nevelési év elején, illetve minden adott helyzetben, szituációban életkoruknak megfelelő szinten ismerteti a tilos és elvárható magatartásformákat
- Ismerteti egészségük, testi épségük védelmére szolgáló előírásokat, veszélyforrásokat (*módszere: beszélgetés, tájékoztatás, mesélés, bábozás, képnézegetés stb.*)
- Minden nevelési évben rögzíti a csoportnaplóban a csoportjára vonatkozó óvóvédő eljárásokat
- Amennyiben mégis baleset történik az elsősegélynyújtást követően, azonnal mentőt, orvost hív, illetve haladéktalanul értesíti a szülőt.

Személyi- és környezeti higiénia fejlesztése

A mindennapos óvodai nevelés az **egészséget, mint alapvető értéket** állítja tevékenysége központjába.

Személyi higiénias feladatként jelentkeznek a gondozási teendők a *tisztálkodás, öltözködés, pihenés*. Helyes és egészségvédő szokások kialakítása a család és az óvoda közös kötelessége.

A környezeti higiénia nevelés magába foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, esztétikáját, szellőztetését, az ivó víz minőségét, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztán és esztétikusan tartását, valamint az udvari játékok rendben tartását és a homokozók fertőtlenítését, naponkénti frissítését.

Óvodapedagógusi feladatok

- Szokás- és szabály rendszer közös alakítása a gyermekekkel.
- A gyermekek tisztasági, ápoltság iránti igényének alakítása.
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása.
- A toalett használat intimitásának válaszfalakkal és függönyökkel történő biztosítása.

- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartatása.
- A gyermekek időjárásnak megfelelő, réteges öltözködésre szoktatása.
- A ruháik összehajtásának, az öltözőszekrényben való rendben tartásának megtanítása elvárása.
- Délutáni pihenéshez, kiszellőztetett, megfelelő hőmérsékletű csoportszoba biztosítása.
- Mese minden pihenési időben, simogatás, esetleg lágy zene, illóolajos levegő a gyermekek érzelmi biztonságának, nyugalmi állapotának támogatására.
- A csoport dajkájával ismerteti a gyermekekkel szembeni elvárások mértékét, illetve ehhez viszonyítva a dajkai segítségnyújtás mértékét.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Szükségleteit képes önállóan kielégíteni, képes késleltetni.
- Önállóan öltözik, vetkőzik, ha kell, segítséget kér. Ruháit rendbe teszi el.
- Cipőjét ki-befűzi, lehetőség szerint beköti.
- A toalettpapír használatát ismeri, alkalmazza.
- Ismeri a kézmosás higiéniai fontosságát, helyes technikával mos kezét
- Kulturáltan étkezik. Képes eldönteni miből, mennyit képes elfogyasztani.
- Szívesen fogad új ízeket, szereti a zöldségeket, gyümölcsöket, magvakat.
- Szívesen mozog a szabadban, életkorának megfelelően edzett.
- Ismeri, betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.
- Kialakul az igénye és vigyáz környezetének rendjére, tisztaságára.

6.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége, legfőbb igénye az érzelmi biztonság, az **érzelmi támaszt nyújtó nevelői attitűd**. Mivel személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül a befogadástól az iskolába lépésig.

Az óvodás gyermek „én-központúsága” alapján elsősorban önmagára képes figyelni, azonban emocionális alapon fokozatosan kifejleszthetjük azokat a mechanizmusokat, amelyek képessé teszik a társas kapcsolatokra.

A gyermek az erkölcsi értékeket elsősorban a körülöttük élő felnőttektől, szülőktől és nevelőktől sajátítja el. Az erkölcsös viselkedés nem egyenlő azzal, hogy a gyermek a külsődlegesen rákényszerített szabályokat csak azért követi, hogy megfeleljen, de magatartásának főmotiválója a félelem.

A gyermekek érzelmi életét gazdagítják:

szociális érzelmek:

- a közösség szeretete, az összetartozás érzése és a csapatszellem,
- az együttes sikerek és kudarcok élménye
- bizalom, segítőkészség, együttműködés
- örömszerzés társaknak, felnőtteknek

erkölcsi érzelmek:

- igazságosság, őszinteség, sportszerűség, együttérzés
- felelősségvállalás, lelkiismeretesség

esztétikai érzelmek:

- a szép iránti fogékonyság
- a művészi élmény befogadása és átélése
- az esztétikus beszédminta és a szép mozgás elfogadása, alkalmazása
- a természeti szépségek megláttatása

Céljaink:

- Önmagát és társát elfogadni képes gyermek nevelése, aki társas helyzetekben együttműködik a csoport normái alapján.
- Erkölcsi, akarati tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése.
- Különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- Szülőföldünkhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, önazonosság megőrzése.
- A nemzeti identitástudat erősítése, a keresztény kulturális értékek tevékenységekbe történő beépítése.
- Esélyegyenlőség teremtés a migráns gyermekek számára.
- A nehezen szocializálható, sajátos nevelési igényű, hátrányos, halmozottan hátrányos, elhanyagolt helyzetű gyermekek befogadása a közösségbe egyenlő társaként.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés biztosításából eredő óvodapedagógusi feladatok:

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése, a befogadástól az óvodáskor végéig.
- Csoportszoba környezettudatos szemléletű, otthonos, hangulatos, berendezése.
- Óvodapedagógus személyiségének szeretetteljes, empátiás kisugárzása.
- Az élet, az élővilág tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- Erkölcsi normák megfogalmazása –szokásrend kialakítása.
- Az udvarias beszédformák megismertetése, alkalmazása.
- A gyermek önálló véleményformálásának támogatása.
- Társas kapcsolatok formálásának segítése, az összetartozás élményének mélyítése, a „mi-tudat” alakítása.
- Inkluzív szemlélettel a különbözőségek elfogadásának segítése.
- A napi együttélés során példát adunk a segítő odafigyelés és az optimális segítségnyújtás módjáról.
- Migráns gyermekek beilleszkedésének segítése.
- Tehetséges gyermekek kibontakozásának támogatása.
- Lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben levő gyermekek felzárkóztatása. *(szükség szerint szakemberek bevonásával)*
- A családdal való hatékony együttműködésre törekvés.
- Konfliktus helyzetek elfogadható módon való levezetése, indulatok, agresszió kezelésére, ellenőrzésére tanítás.

- A gyermeki énkép pozitív alakítása.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében együttműködik speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A csoportban kialakított szokás- és szabályrendszerének ismeretét magatartásában is érvényesíteni tudja.
- Ismeri a közösségben megkívánt viselkedési normákat. képes alkalmazkodni, a másikat elfogadni.
- Képes konfliktus helyzeteket elfogadható módon tolerálni, érzelmein, indulatain korának megfelelően uralkodni.
- Szükség esetén segíti a kisebbeket, vagy az arra rászorulókat.
- Közösség érdekében szívesen vállal megbízatást.
- Természetes módon fogadja el a különbözőségeket, empátiája korának megfelelően fejlett.
- Feladattudata, felelősségérzete megfelelően kialakult.
- Türelemre, kitartásra képes
- Kialakul kudarctűrő képessége.
- Érkezéskor, távozáskor köszön.
- Ismeri és betartja az udvariassági szokásokat az alapvető erkölcsi normákat.
- Megtalálja helyét a közösségben, abban jól érzi magát (a migráns gyermek is).
- Ismeri szűkebb és tágabb környezetét, kialakulóban van szülőföldünkhöz való kötődése.

6.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Az óvodánk a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve, változatos tevékenységeket biztosítva, juttatja a gyermekeket tapasztalatokhoz természeti és társadalmi környezetükből.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - helyes mintaadással – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A gyermek beszéd- és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremthet a gyermek számára a közösségben.

A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésnek, önkifejezésnek, gondolkodásnak legfőbb eszköze. A kommunikáció által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei, kapcsolatai, fejlődik beszédképessége, anyanyelvi kultúrája.

A kommunikáció eszközszerrendszere:

A kommunikáció minden esetben két síkon zajlik.

Verbális, azaz nyelvi, illetve nem verbális szinten. A verbális és a nem verbális (mimika, gesztus, tekintet, térközsabályozás stb.) viszonyára jellemző, hogy nemcsak kiegészíthetők, hanem a nem verbális eszközök helyettesíthetők is a nyelvi

kifejezéseket, sőt ellent is mondhatnak azoknak. A nem verbális eszközök közül az óvodai nevelésben különös figyelmet érdemel a térközszabályozás, hiszen a kisgyermek fokozottan igényli a testi közelséget.

Egy simogatás, egy érintés, vagy egy közeledés elhárítás gyakran minden szónál többet elárul a felé irányuló érzelmekről. Ezért ebben az életkorban az érzelmeknek, megnyilvánulási formáinak domináns szerepet tulajdonítunk. A mozgás, a tánc is a nem verbális kommunikáció egyik eszköze. A kommunikációs képességfejlesztésben kiemelkedő szerepet szánunk neki. Feszültség- és gátlásoldó hatása kihat a nyelvi kommunikációra is.

Fontos az érintkezés szabályainak gyakorlása, a gyerekek ismerjék meg a köszönés, bemutatkozás, megszólítás helyzeteit, módjait.

A nem verbális eszközök „használatát” már a bemutatkozáskor, kézfogáskor elkezdjük. A gyerekeket arra kell szoktatni, hogy mindig ránézzenek arra, akivel beszélnek.

A kapcsolattartásnál természetesen használtassuk az udvariasság nyelvi formáit (*kérem, köszönöm, légy szíves*) és nem nyelvi megnyilvánulásait.

A **beszédtechnikai hibákat**, a légzéstechnikai, artikulációs stb. hibák javítását célszerű mind spontán beszédnél, mind a vers- és mesemondásnál mintaadással elvégezni.

A dadogás, pöszeség, selypítés korrekciója a **logopédus** szakértelmét igényli, ami óvodánkban biztosított.

Fontos, hogy az óvodapedagógus minden gyermek beszédtechnikai problémáját felismerje, azokat módszeresen korrigálja, folyamatosan tartsa a kapcsolatot az intézményben dolgozó logopédussal.

Az óvodás gyermekek elsősorban érzelmi alapon mintakövetéssel tanulnak, így fokozottan igaz, hogy az óvodapedagógus minden megnyilatkozása modellértékű. Ezen kívül az óvodai légkör megteremtésében is alapvetően meghatározó.

Célunk:

- A gyermekek tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése.
- Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, gondolkodás, figyelem, képzelet, alkotóképesség) fejlesztése.
- Beszédhallás és szövegértés fejlesztése.
- Beszédkedv felkeltése, fenntartása.
- Kognitív képességeik fejlesztése:
 - egyre pontosabb valóság-hű észlelés
 - figyelem-összpontosításra való képesség
 - reproductív emlékezet
 - problémamegoldó, kreatív gondolkodás
 - alakuló fogalmi gondolkodás

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztésből és nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Kommunikációs helyzetek teremtése, gyermekek beszédkedvének felkeltése.
- Gyermekek szókincsének bővítése.

- Minden gyermeki kérdés megválaszolása.
- Figyelem-összpontosításra motiválás.
- Nyelvileg hátrányos helyzetű, illetve kiemelkedő képességű gyermekek egyéni fejlesztése.
- Nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás.
- Magyar anyanyelvünkhöz érzelmi kötődés kialakítása (*népmesék, népdalok, mondókák, dúdolók, ringatók...*), mesék megjelenítése a bábozás és dramatizálás eszközeivel.
- Migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén.
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal.
- Olyan biztonságos, elfogadó légkör megteremtése, ahol a gyermekek bátran elmondhatják gondolataikat.
- Célirányos tevékenykedtetéseken keresztül észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és kreativitás, alkotóképesség fejlesztése.
- Értelmi képességek fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Figyelme korához képest tartós.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- Korának megfelelően kialakult pontos érzékelése, észlelése.
- Térbeli viszonyokat képes felismerni és megnevezni.
- Keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntes bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Képes vizuális és auditív differenciálásra.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol.
- Szókincse korának megfelelő.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Türelmesem meghallgatja a felnőttek és társai mondanivalóját.
- Verbális emlékezete korának megfelelő.
- Egyszerűbb történeteket, mesét képes egyedül is elmondani.
- Élményeit, gondolatait el tudja mondani, bátran kérdez.
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
- A migráns kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képes magát megértetni.

7. Az óvodai élet tevékenységformái

7.1. Játék

*„Csináljon bármit, ami nyitogatja értelmét, szemét, szaporítja tapasztalatát,
ő azt hiszi csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy ki a játék.
Arra, hogy e világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”
/Varga Domokos/*

A játék az óvodáskorú gyermek, mással nem helyettesíthető, alapvető tevékenysége, természetes életformája. Az óvodáskori játék olyan tevékenységforma, amely magában hordja a másik két tevékenységi kör (tanulás, munka) részfunkcióit is.

A játék, mind a szocializációt, mind az értelmi fejlődést egyaránt tükrözi.

A játékban minden lehetséges, motívuma az öröm, a bánat, a kaland feszültsége, a kommunikáció igénye, az erő próbálgatása, az önkifejezés vágya. A játék nevel és tanít. Lehetővé teszi, hogy segítségével a gyermek megismerje a világot, örömforrás a számára.

Az óvodapedagógus tudatos jelenlétével, feltétel teremtő, támogató, igény szerint együttjátszó tevékenységével, serkentő, ösztönző magatartásával biztosítja az elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

A játék fejleszti:

- a gyermek mozgását, értelmi képességeit
- a kreatív együttműködést
- a gyerekek társas kapcsolatait
- a gyermek beszédkedvét, közlési vágyát

Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé.

Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása:

Gyakorlójáték: fejlődik a nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintásos észlelése, verbális készsége

Szerepjáték: alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi, akarat tulajdonságai, kognitív képességei

Konstruáló játék: alakul szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak-és formaállandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája

Szabályjáték: fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akarat tulajdonságai, szocializációs készsége

Tapasztalataink szerint, amelyik gyermek nem játszhat eleget, lassabban fejlődik. Ezért óvodánkban a játék kiemelt jelentőségű. Napirendünkben szereplő egyéb tevékenységek is belesimulnak a játék folyamatába. Időlegesen megszakítják ugyan, de nem tördelik szét. Körültekintő szervezéssel a kezdeményezések, szervezett

tevékenységek helyének és idejének megválasztása az elmélyült játékot nem boríthatja fel. A konkrét szervezést igénylő kötött idejű foglalkozások kivételével képeznek (pl. testnevelés foglalkozás, bábszínház, kirándulás stb.).

A játék lehet a gyermek szabad játéka, és lehet az óvónő által kezdeményezett játék. Eltérés az óvónő szerepében található.

Szabad játék:

Amikor az óvodapedagógus biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot

- a játéktevékenység kiválasztásában,
- játékeszközök megválasztásában,
- társak megválasztásában,
- gyermeki játékgondolás megvalósulásában,
- játszóhely megválasztásában és kialakításában.

A szabad játék folyamatosságának érdekében az óvodapedagógus hagyjon elegendő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és adjon lehetőséget a játék későbbi folytatására.

Kezdeményezett játék

Amikor az óvodapedagógus pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, amelyben a gyermek egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet.

- Ennek a külső készítésnek akkor van helye, ha a gyermek érdekében történik, mégpedig úgy, hogy azok elősegítik sajátos fejlődését és találkoznak igényeivel.
- A játék célja a gyermek képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése, figyelembe véve aktuális állapotát
- Ebben az esetben is biztosítani kell a gyermek számára az önállóságot, önmegvalósítást, illetve a jogot, ha nem akar élni a felkínált lehetőségekkel.

A játéktevékenység célja:

- A tevékenységen keresztül a gyermek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.
- Érzelmi, akarati tulajdonságainak alakítása
- Szociális, társas viselkedésének, magatartásának formálása.

A játék támogatásából adódó óvodapedagógusi feladatok:

Feltételek biztosítása

- Nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése és folyamatos fenntartása.
- Inger gazdag, cselekvésre inspiráló, gyermeki kíváncsiságot felkeltő, esztétikus környezet kialakítása.
- A játékeszközök körültekintő kiválasztása és a gyermekek által jól látható, elérhető helyen történő elhelyezése.
- A játéktér olyan mobilizálható kialakítása, hogy a gyermekek játékigényüknek megfelelően maguk is átalakíthassák.

- A barkácsolás, mintázás, rajzolás, festés, kézimunka, bábozás, dramatizálás eszközeinek sokszínű, szabadon választhatóságra lehetőséget adó elhelyezés.
- A csoportszobában is használható mozgásos játékeszközök biztosítása (pl.: hengerbújásra, füles labda, egyensúlyfejlesztő eszközök stb.).
- Szülők szemléletformálása, ötletadás játék vásárlásához.

A játék támogatása:

- A gyermeki játékválasztásának tiszteletben tartása.
- Reflektív szemléletű jelenlét a játékban: a gyermekjáték fejlődésének nyomon követése, differenciált reagálás, bánásmód megvalósítása
- A gyermeki fejlődés folyamatosságának, illetve megtorpanásának észrevétele.
- Az új játék használatának megismertetése, az érdeklődő gyermekekkel való együttjátszás során.
- A kreatív önkifejezés fejlődésének segítése.
- Modellértékű viselkedés, konkurens kommunikáció, úgy beszél és cselekszik, ahogy a gyermektől is elvárja.
- A gyermekek kérdéseire való, egyéni fejlettségükhöz igazított válaszadás.
- Beavatkozás csak szükség esetén a játéktevékenység zavarása nélkül.
- Amennyiben a gyermek igényli és a szituáció úgy kívánja maga is játszótársként vesz részt a játékban.
- A játéktevékenység érdekét szolgáló szabályrendszer kialakítása.
- Az egészséges versenyszellem megalapozása.
- A gyermekek közti érzelmi kötődések, kapcsolatok támogatása.
- Tudatos jelenléte biztosíték a játék indirekt irányításában.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Alkalmazkodni képes a játék szabályaihoz.
- Megérti és elfogadja játszótársai elgondolásait, tevékenységüket.
- Amennyiben szükséges vállalja a számára kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is.
- Tud játszótársaihoz alkalmazkodni.
- Képes örömmel és önfeledten játszani
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni.
- Képes építmény lemásolására.
- Szívesen vállal szerepet.
- Képes élményei eljátszására.
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat.
- Másokat is figyelmeztet a szabály betartására.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Játékában elmélyült, kitartó.
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásokra törekszik.

7.2. Munka jellegű tevékenység

„Ha csak lehet, játsszék a gyermek, mert végül a játék komolyodik munkává. Boldog ember, ki munkájában megtalálja a valamikori játék hangulatát.”
/Sütő András/

A gyermeki munka a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze. A saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermek számára gyakran nem is választható szét a játék és a munkatevékenység. A munka pedagógiai funkciója a gyermek társas, együttműködési képességeinek fejlesztése, az elvégzett tevékenység hasznosságának felismerése, a teljesített feladat eredménye kapcsán érzett siker.

A munkára nevelésben két alapvető irányelvet érvényesítünk:

- érzékeltetjük a gyermekekkel, hogy a munka hozzátartozik a mindennapi életünkhöz,
- a gyermekeket egyéni fejlettségük ismeretében olyan feladatokkal bízunk meg, amelyek elvégzésére már képesek.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek sok türelemmel, szeretettel körülvelt légkörben jusson el a kezdeti öncélú tevékenységtől a közösségi élet, a másokért végzett tevékenység megértéséig, fontosságáig.

A felnőtt munkája motiválja őket, utánzásra készíti a gyermeket, ezért természetesen nem munkaként, hanem játékként éli meg. Munkafeladattal soha nem büntetünk!

Célunk:

- A munka elfogadtatása és megszerettetése, ami összefügg a feladattudatra való neveléssel, a céltudatossággal.
- Alakuljon ki felelősségérzetük, önállóságuk, önértékelésük, kitartásuk.

A munka jellegéből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor.
- Munka jellegű feladatokat a gyermeknek elsősorban jutalomból ad.
- Megismerteti a növények gondozását, állatokról való gondoskodást.
- Megismerteti a gyermekekkel a szelektív hulladék gyűjtés szabályait.
- Módszereit a kedves cselekvésre szólítás, buzdítás, dicséret, utánzásra készítetés jellemzi.
- Megfelelő eszközöket biztosít a gyermek számára. (gyermekméretű seprű, lapát, locsolókanna...)
- Fokozottan ügyel a balesetvédelemre.
- A felnőttek munkájának (szülei, óvoda dolgozói...) megbecsülésére nevel.
- Az elvégzett munkát folyamatosan, reálisan és fejlesztő hatásúan értékeli.
- Erélyesen fellép minden rombolás, mások munkájának tönkre tévése ellen.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Öltözködésnél önállóak: megfelelő sorrendben öltözik-vetkőzik, gombol, fűz, cipőt köt.

- Szükség szerint segít kisebb társainak.
- A testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat szükséglete szerint, önállóan végzi.
- Naposi feladatait önállóan, pontosan végzi.
- Terítésnél ügyel az eszközök pontos és esztétikus elhelyezésére.
- Személyes dolgait rendben tartja, ruháit összehajtogatva helyezi el az öltözőszekrénybe.
- Felelősi munkákat, egyéni megbízásokat szívesen vállal (*repetáért megy a konyhába, kiosztja a foglalkozási eszközöket, szalvétát hajtogat, ceruzát hegyez...*)
- A virágokat, fák leveleit nem tépi le, szívesen ápolja és tartja rendben azokat.
- Télen gondoskodik a madarak etetéséről.
- Segédkezik a falevelek összegyűjtésében
- Vigyáz a játékaival és rendben tartja azokat a csoportszobában és udvaron egyaránt.
- Munka jellegű tevékenységeit a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- Közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelése.

7.3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai **tevékenységeken keresztül** megvalósuló tanulásnál fontosnak érezzük az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget tartjuk elsődlegesnek, hanem a **tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését, tapasztalatok bővítését, rendezését.**

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- spontán, játékos tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre és válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, felfedezés, tapasztalatszerzés
- gyakorlati probléma- és feladatmegoldás
- óvodapedagógusok által kezdeményezett és szervezett tevékenységeken keresztül megvalósuló tanulás.

Az iskolakészültség nem az utolsó év feszített tempójú feladata, hanem már a gyermekek óvodába lépésével megkezdődő folyamat végeredménye kell, hogy legyen, mert az egész személyüket kell iskolaéretté formálnunk

A játékoság, mint alapelv, a tevékenységben megvalósuló tanulás egész folyamatában érvényesül. A környező világról szerzett ismeretek, tapasztalatok mindhárom korcsoportban megegyeznek, csak feldolgozásuk mélysége alkalmazkodik a gyerekek életkori és egyéni adottságaikhoz.

Céljaink:

- A gyermekek kompetenciájának fejlesztése, attitűdök erősítése.
- Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.

A tevékenységből adódó óvodapedagógusi feladatok.

- Tanulást támogató, ösztönző környezet megteremtése.
- Tanulás irányítása során, személyre szabott pozitív értékeléssel segíteni a gyermeki személyiség kibontakozását.
- Tervezett tevékenységekkel és játékokkal felkészülés a mindennapos feladatokra.
- Az egyéni fejlődés- és érési ütem figyelembevételével tevékenységek felkínálása.
- Változatos, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- Szokások alakítása utánzásos minta- és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Spontán helyzetek kihasználása.
- A gyermeki személyiségbe már beépült ismeretek alkalmazni tudására serkentés
- A kiemelkedő képességű és tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése. A tehetségigéretes gyermekek jellemző megnyilvánulása:
 - Intellektuális képességekben (*szókincse, emlékezete, gondolkodása, kreativitása*)
 - Speciális képességekben (*ábrázolás, zene, matematika, sport, tánc*)
 - Viselkedési jegyekben (*erős akarat, energikusság, érzékenység, intenzív érdeklődés*)
- Részképesség lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek.

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek érdeklődők, bátran és sokat kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett tevékenységekben, játékokban
- A tanuláshoz szükséges kompetenciájuk koruknak megfelelően fejlet.
- A tehetséges gyermekek megtalálják kiemelkedő késességeiknek megfelelő tevékenységet.
- A részképesség- és tanulási zavarral küzdő gyermekek szakember segítségével elérik a számukra optimális szintet.

7.4. Verselés, mesélés

A nyelvi kommunikációs helyzetek kialakításának kiváló eszköze a mese, vers, amely közvetíti az egyetemes kultúrát, tág teret nyújt az anyanyelvi nevelés terén.

A magyar népmesék, vigasztalók, ringatók, népi mondókák, ősi források, melyek értékeket, hagyományokat, szokásokat örökítenek át, feltárják a gyermek előtt a külvilág és a belső világ érzelmi viszonyait. Viselkedésformákat közvetítenek.

A közösen átélt örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal köti össze az óvodapedagógust és a gyerekeket egymással és anyanyelvükkel.

A mese és versmondás lényeges elemeit – testbeszéd, tekintettartás, verbális emlékezet – az óvodapedagógus személyes példáján keresztül sajátítja el és gyakorolja a gyermek.

Az anyanyelvi nevelésnek és a játéknak szerves része a bábozás-dramatizálás is, melyen keresztül tükröződnek a gyermek irodalmi élményei.

Mai világunkban sajnos a médiumok által közvetített műsorok válogatás nélkül kerülhetnek az óvoda korosztály elé is. A személytelen televízió, videó, számítógépes játékok mesét helyettesítő szerepe igen nagy. Gyerekeink sok esetben helytelen mintát kapnak, nő a félelmük, feszültségük, agresszivitásuk, mert az átélt „élmények” nem kerülhetnek feldolgozásra. Rendkívül fontosnak tartjuk a szülők szemléletének formálását, **a semmivel sem helyettesíthető, bensőséges kapcsolatot feltételező és alakító mesélés** iránt. Ehhez ajánlunk népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket, amelyből magunk is válogatunk.

A mese a legalapvetőbb élményforrás a gyermek számára. Gazdag gyermeki fantáziára épül. Azonosulási lehetőséget kínál az erkölcsi (jó-rossz) esztétikai (szépcsúnya) nevelés szolgálatában. A csodákkal teli meseélmények segítségével a versek zeneiségével a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődése megalapozódik.

A mesélés, mondókázás nálunk mindennapos tevékenység kell, hogy legyen, annak számtalan lehetőségével.

Céljaink:

- „Az óvoda korosztálynak megfelelő irodalmi értékek nyújtása és ez által irodalmi érdeklődésük felkeltése.
- Anyanyelvünk szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése.
- Interkulturális nevelés megvalósítása.
-

A mese, vers tevékenységgel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok:

- Változatos irodalmi élmények közvetítése.
- Életkornak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag biztosítása.
- A klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazása mellett, a csoport összetételét figyelembe vevő mese-vers anyagválasztás.
- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az irodalmi fogékonyság megalapozása.
- Magyar népmesék, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág eleminek, meséinek megismertetésével, mesélésével, eljátszásával anyanyelvünk, szülőföldünk megszerettetése.
- Klasszikus és kortárs irodalmi művek bemutatása, megismertetése.
- Képeskönyvek, mesekönyvek megszerettetése, használatának biztosítása, megbecsülésének, tiszteletének alakítása.
- Könyvtárlátogatások beütemezése.

- A mesélés szerepének támogatása szülői körben.
- A gyermeki vers-és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése, az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.
- A különböző tevékenységformákban az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés /értés/ reprodukció fejlesztése.
- Új fogalmak kialakítása, szókincsbővítés, kifejezőkészség növelése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Kialakul benne az érthető, kifejező beszédképesség alapja.
- Önállóan mond hosszabb, több versszakos verseket, ügyel a hangsúlyra.
- Képes a megkezdett mese folytatására a saját fantáziája segítségével.
- Képes meséket, történeteket alkotni, azokat elmondani.
- A bábozáshoz, dramatizáláshoz kis segítséggel eszközöket tud készíteni, alkalmazni.
- Beszédfigyelme kialakul. Figyelmesen hallgatja az óvónő és társai mesélését, verselését is.
- A mesékben használt népmesei szófordulatok szókincsébe beépülnek.
- Jól és érthetően kommunikál a környezetében lévőkkel.
- Irodalmi élményeit képes mozgással vagy ábrázolással kombinálni.
- Szívesen nézeget képeskönyveket, azokat megbecsüli, vigyáz épségükre.
- Ismeri a könyvtárban való viselkedés szabályait.
- Ismeri a színházi magatartás alapvető szabályait.

7.5. Ének - zene, énekes játék, gyermektánc

A magyar zenei nevelés szilárd alapja a **közös ének**, mely hordozza és gazdagítja anyanyelvi örökségünket.

A sokat éneklő óvodapedagógus megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat. Fejleszti zenei hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, mozgáskultúrájukat. A befogadás időszakában különösen segíti a gyermek érzelmi biztonságának kialakulását a dúdolók, ölből ringatók, lovagoltatók, altatók alkalmazása. Későbbiek folyamán is a népi gyermekjátékokkal való mindennapos találkozás megannyi élményt jelent óvodásaink számára. A mozgás- és táncművelés megalapozása függ a művészi anyag kiválasztásától. Az énekes-táncos játékok örömet nyújtanak, hatással van ébredező szépérzékükre.

Óvónőink elsősorban a magyar népzenei hagyományokra alapozva tervezik meg a zenei nevelésünk törzsanyagát, kiegészítve azt más nemzetek dalaival. Ügyelni kell, hogy az óvodás korosztály számára is érthető szövegű, tisztán énekelhető hangkészletű dalok, dalos játékok kerüljenek a válogatásba.

Céljaink:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadásra való képesség megalapozása.
- A közös éneklés, közös játék örömeinek megérettetésével fejlesztjük az óvodás gyermekek zenei ízlését, művészeti fogékonyságát.

- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, harmonikus mozgásának fejlesztése.
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, néptánc a népszokások és a népi hangszerek megismertetése által.

A zenei nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- A gyermekek zenei képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.
- A migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyagválasztás.
- Népszokásaink, néphagyományunk átörökítése az óvodás gyermek értékrendjébe. (*szüreti mulatság, vásározás, Lucázás, pásztorjáték, regölés, farsang, kiszézés, pünkösödölés, lakodalmás*)
- Ritmushangszerek megismertetése, alkalmazása.
- Népi táncunk alaplépéseinek, elemeinek megismertetése.
- Igényes hangszerjátékkal és zene kiválasztásával zenei ízlésük formálása
- Kőr és egyéb mozgásos játékokhoz eszközök biztosítása

Zenehallgatás:

Az előadásra, zenehallgatásra szánt művet bármely néptől választatja az óvodapedagógus, nincs szövegbeli, ritmikai, hangterjedelmi megkötése. Egyetlen szempont a zene szépsége és művészi értéke.

A zenehallgatás során zenei élményhez juttatjuk a gyerekeket, formáljuk zenei izésüket, a zene szeretetére nevelünk.

Lehet énekes vagy hangszeres előadás, de választhatunk gépzenét is.

A zenehallgatáshoz nyugodt légkör szükséges, és csak akkor éri el a célját, ha élményt nyújt a gyermekeknek.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Örömmel, szívesen játszik dalos játékokat.
- Bátran, korához képest tisztán énekel, akár egyedül is.
- Képesé válik a zenei élmények befogadására.
- Megkülönbözteti a zenei fogalompárokat.
- Auditív észlelése, megfigyelése, emlékezete fejlett.
- Kialakult ritmusérzéke, az egyenletes lüktetés automatizálttá válik. melyet tapssal, járással is ki tud fejezni.
- Egyszerű ritmusokat ismer, képes azokat visszaadni.
- Ritmushangszereket tud használni. zenére történő mozgása összerendezett, harmonikus.
- Ismeri a hangszereket, azok hangját tudja azonosítani.
- Ismeri népi táncunk alaplépéseit.
- Ismer népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, rigmusokat.

- Kötődése alakul ki népi hagyományaink iránt.

7.6. Mozgás

Az óvodás korosztály számára legjellemzőbb, hogy az igazán érthető, feldolgozható információ, amit „megélhetnek”, megtapasztalhatnak mozgásos tevékenység útján történik.

Ez természetesen az aktív nagymozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magában foglal.

Az egész személyiség fejlesztésére irányul, nemcsak egy szűk területen (testnevelés), hanem az egésznapos tevékenységbe illeszkedik. Ennek következtében a személyiség sokoldalú fejlesztését, a változatos tevékenykedtetésen keresztül valósítja meg.

Kedvezően befolyásolja az értelmi és szociális képességek alakulását.

Mivel a mozgás fejlődésének szenzitív szakasza óvodás korra esik, ezért ennek fejlesztésére minden lehetőséget megragadunk.

Az **egészséges életmódot erősítő tevékenységekre** a teremben és szabadlevegőn, spontán vagy szervezett formában, az **óvodai nevelés minden napján** – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára egyenlő lehetőséget biztosítunk.

Felvállaljuk az urbanizációs ártalmak, a mozgásszegény életmód, a csökkenő mozgástapasztalatok ellensúlyozását a gyermekek mozgáslehetőségeinek színesítésével valamint a szülők meggyőzésével, szemléletformálásával.

Céljaink:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.
- Rendszeres **egészségfejlesztő testmozgással** az egészséges életvitel alapozása.
- Mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása.
- Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionális, koordinációs)
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.
- Sikerélményt adó mozgás, játék, testedzés biztosítása a gyermekek egyéni képességeikhez igazodva.

A mozgásfejlesztés területei:

- szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása
- kötelező testnevelés foglalkozások
- frissítő mindennapi testnevelés
- sportprogramok

Mozgásfejlesztés a szabadjátékban

- megőrizzük, ha szükséges felkeltsük a mozgáskedvet, és tudatosan építünk rá,
- minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet
- bátran, örömmel mozogjanak csoportszobában, tornaszobában, udvaron egyaránt.

Mozgásfejlesztés a testnevelés foglalkozásokon

Szervezett, kötelező tevékenységek. A kötelezőség nem jelenthet kényszert a gyermek számára. Heti egy alkalommal szervezendő minden korcsoportban, mely kiegészíthető vízhez szoktatással, úszással.

- Fizikai állóképesség fejlesztése – szellemi aktivitás előkészítése, illetőleg a mozgásos feladatok sikeres megoldása eredményeként az önértékelés, önbizalom növelése.
- A nagy- és finommozgások és az erőnlét fejlesztése
 - egyensúlyfejlesztés
 - szem-kéz, szem-láb koordináció
 - ritmusérzék fejlesztése
- Testséma fejlesztése
 - testrészek ismerete,
 - a test koordinációjának alakítása,
 - a testfogalom kialakítása,
 - téri tájékozódás, oldaliság fejlesztése
 - kezesség (lateralitás fejlesztése, dominancia erősítése)
- Vizuális és auditív percepció fejlesztését alapozó, kiegészítő mozgások gyakorlása
- Teherbíró képesség, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése.
- A problémamegoldások elősegítése mozgásos tevékenységgel elvégzett feladatmegoldásokkal
- Mozgással kapcsolatos és a mozgáshoz kapcsolható szókészlet fejlesztése
- Jó közérzet
- Jó hangulat (érzelmileg motiváltan)
- Egészséges versenyszellem, sportszeretet, sportszerűség kialakítása.
- Szabályok betartása, szabálytudat kialakítása.
- Társra való odafigyelés, akarati, jellembeli tulajdonságok alakítása.

Frissítő mindennapos testnevelés:

- különböző mozgásformák megszerettetése
- rendszeres mozgás igényének kialakítása
- egészséges életvitel alapozása

Naponta kétszer szervezhető (délelőtt, délután)

Időtartama 10-20 perc

- mozgásos játékok- lehetőség szerint szabadlevegőn
- gimnasztikai gyakorlatok
- zenés torna

Sportprogramok:

- jártasság megszerzése valamilyen sportágban (úszás)
- egészséges életvitel alapozása
- család életmódjának kedvező befolyásolása
- sportnapok, sportdélutánok szervezésével partnerkapcsolatok erősítése

(téli sportok – szánkózás, ismerkedés a jéggel, nyári sportok – túrák, kirándulások)

Mozgásfejlesztésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása.
- Balesetek elkerülésének érdekében mozgástevékenység szabályainak kialakítása, betartatása.
- Mozgásos tevékenység lehetőségeinek biztosítása a csoportszobában is.
- Testnevelés- foglalkozások anyagának összeállítása, levezetése, figyelembe véve a csoport és az egyéni fejlettség aktuális állapotát.
- Testnevelés foglalkozások anyagába testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása.
- Kiemelt prevenciós feladatok megvalósítása: nagymozgás fejlesztés, egyensúlyérzék-fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testséma fejlesztés, térpercepció-fejlesztés, finommotorika-fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése.
- Pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés alakítása az egészségfejlesztő testmozgás adta lehetőségek által.
- Optimális terhelhetőség figyelembe vétele.
- Tevékenységek irányításánál és értékelésénél differenciál, figyelembe veszi az egyéni fejlődési jellemzőket.
- Szükség esetén dajka segítségének igénybevétele – egyéni segítségnyújtás vagy balesetek elkerülése végett.
- Napi tevékenységek részeként mindennapos frissítő mozgás tervezésénél előnyben részesíti a mozgásos játékokat.
- Kirándulások, túrák szervezése.
- Mozgásos versenyprogramok összeállítása,
- Óvodáskorú gyermekek vízhez szoktatási programjának szervezése.
- A testedzés, mozgás jelentőségének családi körben való propagálása.

A prevenció jelentősége a kisgyermekkorban:

A modern életstílus, a kifejezett mozgásszegény életmód negatív hatása már kora gyermekkorban jelentkezhet. Ezek megelőzésében a fő szerep az egészséges életmódra nevelésben és a rendszeres testedzésekben van. Az óvodáskor az a periódus, ami a maga csodálatos sokszínűségével a mozgás legsokoldalúbb lehetőségét rejti magában,. Ezért e korai időszakban kell kialakítani a mindennapi testedzésre, mozgásra való igényt, és ez a mi feladatunk.

Szűrővizsgálatok igazolják, hogy óvodás korban is már magas azoknak a gyermekeknek a száma, akiknél a legkülönbözőbb tartás rendellenesség (*hanyag tartás, gerincferdülés lúdtalp, obesitás*) jelentkezik.

Különösen fontos, hogy kellő időben felfigyeljünk ezekre a jelzésekre, és megfelelő intenzitású, speciális hatású mozgásingerekkel kompenzáljuk.

Óvodai testnevelés prevenció és korrekció feladatai:

- a helyes testtartás szokásának kialakításában szerepet játszó törzsizomzat (has-hát) megerősítése,
- lábboltozat erősítő játékos gyakorlások,
- helyes légzéstechnika elsajátítása,
- mozgáskoordináció fejlesztés,
- egyensúlyérzék fejlesztés
- gyermek teherbírását, edzettségét, állóképességét fejleszteni a mozgásmennyiség fokozatos növelésével.

A testtartási rendellenességek megelőzése mindennapos óvodapedagógusi feladat.

Nem csak testnevelés foglalkozásokon, hanem **a nap valamennyi időszakában** odafigyelést igényel. A helyes tartás mellett a helyes járás, ülés, futás, helyes légzés beidegződése is lényeges.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő.
- Téri tájékozódás kialakult, irányokat meg tudnak különböztetni.
- Magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket.
- Ismeri testét, testrészeit, képes megnevezni, beazonosítani.
- Kialakult szem-kéz, szem-láb koordinációja
- Egyensúlyérzéke fejlett.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- A mozgásos játékok, gyakorlatok, téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelő mértékben fejlett.
- Ismer több labdajátékot, célba dob, képes a labdavezetésre.
- Kézi szerek használatában jártas (karika, ugrókötel, labdák...)
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.
- Ismeri a csapatjáték szabályait.
- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

7.7. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A vizuális nevelés a gyermek és esztétikum kapcsolatának kialakításában jelentős terület. Szintén áthatja az óvodai nevelés egészét.

Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, kézimunkázást, barkácsolást, konstruálást, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel való ismerkedést, környezetalakítást is. Ezek a tevékenységek segítik a gyermekek téri, formai és színeképzetének kialakítását. Az ábrázolás által fejlődik gondolkodásuk, esztétikai érzékük, szemük és kezük mozgása koordinálódik.

Az ábrázolás a gyermek első alkotótevékenysége. A világról szerzett ismereteket érzékletes képi úton rögzíti

A gyermeki alkotások betekintést engednek a gyermekek személyiségének titkaiba. Információkat hordoznak a gyermek érzelmeiről, örömeiről, szorongásairól, vágyairól. Megfigyelhetjük, hogyan fejlődik élményviláguk, fantáziájuk, fogalmaik.

Céljaink:

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi és szabad önkifejezése.
- A gyermekek tér- forma-szín képzetének gazdagítása, szép iránti nyitottságuk alakítása
- A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.

A vizuális nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Megfelelő helyet, időt és eszközt biztosít a gyermekek számára.
- Az ábrázolás eszközeit a gyermekek által elérhető helyen tartja. Ügyel azoknak minőségére.
- Megtanítja az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokat:
- Megkedvelteti a rajzolás, festés alapjait, a mintázás alapttechnikáját, nyomdázást, tépést, ragasztást.
- Formálja a képalkotást, megismerteti a vágás, hajtogatás, egyszerűbb fonás, varrás és gyöngyfőzés alapjait.
- Megismerteti a szövés technikáját, valamint a többféle technikai megoldást igénylő barkácsolást.
- Az udvaron is megteremti a lehetőséget az alkotásra. *(asztalok és eszközök biztosítása, aszfalt rajzok, homokozó adta lehetőségek, vizező-homokozó asztal használata...)*
- Az ábrázolás során különösen figyel a diszgráfia tüneteire, észlelésekor jelzéssel él a szakember felé.
- Nagy odafigyelést tanúsít a helyes ceruzafogás iránt, szükség esetén háromoldalú ceruzafogót biztosít a gyermekeknek.
- A gyermekek által létrehozott alkotást megbecsüli és a többi gyermekkel is elfogadja, támogatja a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatását.
- A csoportszoba, öltöző, mosdó, folyosó és aula esztétikumának alakítása során formálja a gyermekek ízlését, környezettudatos szemléletét.
- Megismerteti a gyermekekkel néhány népi kismesterséget. *(fazekasság, mézeskalácsütő...)* valamint népművészeti tárgyat.
- Elviszi csoportját valamelyik múzeumba és megismerteti őket az ott elvárható viselkedés alapszabályaival.
- Látogatást szervez képzőművészeti alkotásokból nyílt kiállítások megtekintésére.
- Bemutatja a gyermekeknek, az életkoruknak és egyéni érdeklődésű körüknek megfelelő műalkotásokat. Hazánk néhány híres épületét vagy hídját, kulturális értékeit.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Szem-kéz mozgása összerendezett.

- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Bátran szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete, térlátása korának megfelelő.
- Ismeri a hat alapszint, azt bátran használja. Színárnyalatokat is meg tud különböztetni.
- Emberábrázolásában megjelennek a részletek is, az arányok megfelelőek.
- Tud sordíszeket alkalmazni.
- Ismeri a különböző technikákat, azokat képes alkalmazni.
- Megfelelő a finom motorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése.
- Élményeit képes megjeleníteni.
- Ábrázoló tevékenységében kitartó.
- Önállóan és csoportosan is készít ajándékokat, kellékeket.
- Alkotás közben ügyel önmaga, környezete és munkája tisztaságára.
- Ismer legalább 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet.
- Vonalvezetése balról jobbra halad.

7.8. A külső világ tevékeny megismerése

A kisgyermek környezetéről szerzett tapasztalatait óvodába lépéskor **otthoni környezetéből** hozza. A családi nevelésnek alapozó, döntő és a fejlődés folyamán a személyiség jellemzőinek kialakulásában, meghatározásában elsődleges szerepe marad.

Az óvodai nevelés feladata gazdag tevékenységrendszerbe ágyazott tapasztalatszerzés, természetes élethelyzetben, tudatosan, tervszerűen megszervezve.

Az óvoda új környezet a gyermek számára. Alapvetően fontos, hogy az óvoda megismerése érzelmileg pozitívan hasson a gyermekre és a családra is. Az érzelmi kötődés lényeges alapja a környezetismeret. Azzal, hogy a gyermek befogadóvá, kíváncsivá, érdeklődővé válik, biztonságérzete hamar kialakul.

A környezet megismerésére nevelés elősegíti azt, hogy a gyerekek a közvetlen és tágabb természeti, társadalmi környezetéről olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához nélkülözhetetlenek.

A gyermek a környezetétől szerzett ismereteit játékában felhasználja, átéli, folyamatosan gyakorolja, egyéb tevékenységeiben alkalmazza.

A nevelési terület tartalma minden, a gyermek környezetétől származó élményre, tapasztalatra, ismeretre kiterjed.

Életformára, környezettudatos, természetbarát magatartásra magával a mindennapi élettel tudunk nevelni. A közvetlen élményeken, megtapasztalásokon alapuló tevékenység hatására fejlődik majd a gyerekek érzékenysége és alapozódik meg a **természettel együtt élni tudó és a környezetet védő ember** szokása.

A környezetünk megismertetése lehetőséget ad a **nemzeti kultúra értékeinek, közvetítésére is, hazaszeretetre nevelésre, magyarságtudat alakítására.**

A környezet megismerésének négy területét különböztetjük meg.

- társadalmi és természeti környezet megismerése,
- környezetalakítás,
- környezetvédelem,
- környezetünk formai és mennyiségi viszonyai.

E területek a gyermekek tapasztalatszerzésének irányításától elválaszthatatlanok, komplexen kezelendők.

Célunk:

- A természeti és épített környezet megismertetésével, sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- Természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása.

A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni, átrendezni – ehhez megfelelő indítást kell, hogy kapjanak.

A külső világ tevékeny megismeréséből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Az új ismereteket a gyermekek spontán érdeklődésére, érzelmeire, megismerési gyára építi, illetve tapasztalataira támaszkodik.
- A meglévő ismereteket elmélyíti, rendszerezi.
- Változatos tevékenységeket biztosít felfedezésre, megismerésre.
- Témaválasztásnál figyelembe veszi a lakóhelyünk sajátosságait.
- Ünnepek és hagyományörzés formájában közvetíti az egyetemes nemzeti kultúra értékeit.
- Megtanítja felfedezni környezetünk szépségét, harmóniáját. Megismerteti lakóhelyünket, értékeinket.
- Környezetük alakításába, ápolásába a gyermekeket is tevékenyen bevonja.
- Látogatásokat szervez különböző munkahelyekre (*tűzoltóság, rendőrség, kereskedelem, egészségügy, parkgondozás vagy egyéb szülői munkahely*)
- Megláttatja az összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat.
- Megismerteti a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény- és állatvilág, valamint tájvédelem meghatározó szerepét.
- Környezetbarát szokásokat alapoz: takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, illetve hulladékkezelés, szelektálás.
- Növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, védelméről, hasznáról ismereteket nyújt.
- Sétákat, kisebb túrákat, kirándulásokat szervez, ahol az élővilág, életközösségek megismertetésére motivál, észreveszti a legapróbb növényt, rovar, meghallatja a madarak hangját, más állatok neszeit.
- Gyűjteti a természet kincseit. (*kavicsok, magok, levelek, fakérgesek, csigaházak, tollak, kőzetdarabok...*)
- A helyes közlekedés szabályait megismerteti és gyakoroltatja.

- Szem előtt tartja a közlekedésre nevelés fontos szempontjait, a helyes viselkedést – közlekedési morál megalapozását (*udvariasság, idős emberek megsegítése stb.*).
- Változatos tevékenységeken keresztül megtapasztaltatja a napszakok, évszakok változását. A természet szépségét és állandó körforgását.
- Tapasztalatot gyűjtet az orvos, a védőnő, a betegellátás feladatairól, gyógyszerek használatáról, balesetvédelemről.
- Megtanítja a gyermekekkel testrészeiket megnevezni, ismerni és gyakorolni a tisztálkodást valamint érzékszerveik nevét, funkcióit, védelmét
- Megismerteti a hazai táj szépségét, a természetvédelem fontosságát ezzel is alapozza szülőföldünk szeretetét
- Elősegíti a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Mindennapjait, cselekedeteit áthatja a környezettudatos magatartás, amit az óvodában dolgozó és a gyermekeket körülvevő többi felnőttől is megkövetel.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Tudja, hol lakik, mi a pontos címe
- Tudja saját és szülei nevét.
- Ismeri szülei foglalkozását.
- Tudja óvodánk nevét.
- Ismeri a bemutatkozás szabályait.
- Különbséget tud tenni évszakok között.
- Tisztában van az évszakoknak megfelelő időjárási jelenségekkel.
- Ismeri a napszakokat.
- Rendelkezik elemi közlekedési ismeretekkel.
- Ismeri, szereti és óvja településünk természeti értékeit.
- Csoportosítani tudja a járműveket, az szerint, hogy hol közlekednek.
- Közvetlen környezetét ismeri, eligazodik benne, tisztában van a saját maga körüli teendőkkel.
- Ismer a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot.
- Ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Ismeri az őt körülvevő és a tágabb környezetében levők munkáját. Ismer néhány foglalkozási ágat.
- Kialakulóban vannak azok a magatartásformák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

Környezetünk mennyiségi és formai viszonyai:

A matematikai ismereteket nyújtó lehetőségek átszövik a gyermekek mindennapi életét. Legfőbb színtere a játék, hiszen a matematikai nevelés olyan játékok sorozata, melyek gondolkodásra, cselekvésre készítetik a gyermeket, felismerések, tapasztalások által.

A matematikai nevelés hozzájárul a külvilágról szerzett tapasztalatok feldolgozásához.

Anyagát elsősorban nem elvont „ismeretek” alkotják. A környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok, matematikai tevékenységek, lehetőségek tárházát kínálják a nevelés számára

Fő feladatunk, hogy csiszoljuk elméjüket, gondolkodásukat és képessé tegyük őket problémahelyzetek megoldására.

Feldolgozásra kerülő fejlesztési területek:

- Tő- és sorszámnevek, számképek.
- Több, kevesebb, ugyanannyi, semmi (0=nulla) fogalma, halmazok.
- Testek tulajdonságai.
- Szimmetria
- Mérések
- Tér- és síkbeli arányok, tájékozódás.

Célunk:

- A bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai és kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása.
- Logikus gondolkodás megalapozása.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggésének tevékeny megismertetéséből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése és alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása.
- Térbeli viszonyok, irányok és helyzetek pontos megnevezése.
- A gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek megteremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazása, a pontos egyértelmű, gyermekek számára érthető közvetítés.
- Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességének figyelembevétele.

Matematikai képességek kialakítását segítő tevékenységek

1.A számfogalom előkészítése, megalapozása

- Mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, úrtartalom szerint.
- Halmazok összemérése, elemek párosítása, számlálása. Több, kevesebb, ugyanannyi gyakorlása.
- Rész-egész viszonyának felfedezése válogatások, bontások során.
- Játékos szituációban számláljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk 6-10 számkörben mozogjon.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése.
- Mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, úrtartalom.

2. Tapasztalatszerzés a geometria körében

- Szerezzenek tapasztalatot a gömbölyű és szögletes formákról, érzékeljék ezt testükön, tárgyakon.
- Építsenek saját fantáziájuk és másolás alapján is különböző elemekből.
- Alkossanak síkban, szerezzenek tapasztalatokat a síkmértani formákról, fedezzék fel a rész-egész viszonyát.
- Használják a logikai játékot, építsenek vele, fedjenek le felületeket.

3. Tájékozódás a térben és a síkban.

- Irányok azonosítása, megkülönböztetése.
- Játék során fedezzék fel a tükörcép és szimmetria érdekességeit.
- Próbáljanak tájékozódni a labirintusokban is.
- Hozzanak létre változatos sorozatokat. (színek, hangok, mozgás, forma...)

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére.

- Számfogalma 10-es számkörben mozog.
- Problémamegoldó készsége jó.
- Ismeri az irányokat és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, fent-lent...
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítéléseinek fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb...
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni
- Képes részekből egészet kirakni.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni legalább három elemszámmal.
- Helyesen használja a névutókat.
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni: kocka, gömb, téglatest.
- Van tapasztalata a tükörcépről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni.

8. Az óvodai nevelés sajátos feladatai, a gyermekek esélyegyenlősége

*„Isten minden kis tücskének akad hely a kórusban,
Némelyik hangja mély, a másik magas,
Megint másik hangosan ciripel a telefondróton,
és aki csak tapsolni tud, olyan is akad.”*
/Margaret Martle/

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek:

- **különleges bánásmódot igénylő gyermekek**
 - sajátos nevelési igényű gyermek
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek
 - kiemelten tehetséges gyermek *(az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladatiránti erős motiváció, elkötelezettség),*
 - **tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása a járóbetegszakellátásban vagy az általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben nem tud részt venni (óvodakötelezettségét nem tudja teljesíteni), illetve tankötelezettségét óvodába járással nem tudja teljesíteni,**
- **a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek**

8.1. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

- Az átlagtól pozitív irányba eltérő gyermekek képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése, tehetséggondozás.
- A községben élő valamennyi hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek felvétele az óvodáztatás biztosítása érdekében, majd a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára valamennyi őket megillető kedvezmény biztosítása.
- A Gyermekjóléti Szolgálattal napi kapcsolat kialakítása, közösen keressük a megoldásokat az esetleges problémák kiküszöbölésére
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek a gyermekek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlettségének, szükségleteinek megfelelő pedagógiai eszközökkel, módszerekkel a hátrányokból eredő lemaradások ellensúlyozása, egyéni képességfejlesztés.
- Valamennyi óvodai „szereplővel” a különbözőség elfogadtatása.
- Az otthon és az óvoda világának találkozásával, az egymás kölcsönös elfogadásán és tiszteletén alapuló nevelőpartneri viszony kialakítása, család-orientált szemlélet kialakítása.

- Az óvodavezető felelős azért, hogy az óvodapedagógusok tisztában legyenek az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsák a diszkriminációmentes nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programokon részt vegyenek.

Intézményi esélyegyenlőségi feladatok:

- szegregáció-mentes csoportszervezési gyakorlat további fenntartása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek csoportbeli összetételére, arányának kiegyenlítetttségére való odafigyelés,
- az intézményben folyó pedagógiai munka során a hátrányos helyzetű gyermekek szociális hátrányainak kompenzálása, egyéni differenciált fejlesztéssel az eredményes felzárkóztatás elősegítése, esélyegyenlőségük előmozdítása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai programokba történő bevonása, aktív részvételük biztosítása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hozzásegítése a számukra kínált támogatások eléréséhez, a kedvezmények igénybeviteléhez
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eredményes neveléséhez az alapvető feltételek megteremtése,
- korszerű, differenciáló módszertant és a kulcskompetenciák fejlesztését célzó programok alkalmazása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása érdekében nyitott és együttműködő partneri viszony kialakítása a gyermekek szüleivel.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell:

- a teljesítmények értékelése során,
- az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során,
- gyermeki jogok gyakorlása során,
- az óvodai ellátással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során (a jogszabály alapján járó juttatások, illetőleg a nevelési-oktatási intézmény mérlegelése alapján adható juttatások),
- a gyermek csoportban való elhelyezése során,
- szülői igény esetén vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló nevelésben.

8.2. Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenysége

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, különleges védelem illet meg.

Az óvodában a tolerancia, nyitottság, az elfogadó, segítő, támogató attitűd, a szeretetpótlás mindenkori jelenléte kiemelten fontos. Az óvónő nevelő-fejlesztő munkája során mindig figyelembe veszi a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, ennek alapján segíti tehetsége kibontakoztatásában, valamint az esetleges hátrányok csökkentését.

Az óvodai gyermekvédelem feladata a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

A jelzőrendszer működtetése során, az egyeztetések, megbeszélések alapján korán lehetőség nyílik a szociális válsághelyzetben lévő családok megsegítésére, támogatására.

Elveink a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése, segítése.

Célunk:

- Mindazon körülmények feltárása, amely a gyermek fejlődését hátrányosan befolyásolja.
- Harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyermekek között személyiségük különbözősége.
- Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.
- Nehéz helyzetű családok segítése.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú- (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik)
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ- (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)
- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek- (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény az integrált településfejlesztési stratégia, illetve ennek hiányában környezettanulmány által megállapítható.)

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmény) legalább kettő fennáll.

A **jegyzői gyámhatóság** a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló eljárás során- az ügyfél erre irányuló kérelme esetén - megvizsgálja a hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállását is. Amennyiben a feltételek fennállnak, a **jegyző** a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozat

meghozatalával egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, de külön döntéssel **megállapítja, hogy a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű.**

Az óvoda köteles:

- együttműködni az óvoda orvosával, védőnővel, Gyermekjóléti Szolgálattal, Gyámügyi Hivatallal, civilszervezetekkel, egyéb hatóságokkal
- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása vagy egyéb más veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén

Veszélyeztetettség: olyan a gyermek vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését akadályozza vagy gátolja.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésére.

- *Érzelmi elhanyagolást* jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.
- *Fizikai elhanyagolást* jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadásának elmulasztása.

A **gyermekbántalmazás** azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt bár tud róla, vagy szemtanúja nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

- *Fizikai bántalmazás* az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)
- *Az érzelmi bántalmazás* azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem szeretett

Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása.

Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem- és fültanúja más bántalmazásának.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladataink:

Óvodapedagógus:

- Óvodánkba járó gyerekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismeri, feltérképezi.
- Szükség esetén a hátrányok csökkentése érdekében családlátogatást végez
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, javaslatot tesz védő-óvó intézkedésekre.
- A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi, /a gyermek fejlődési naplójában feljegyzést készít, melyet az a Csutkababa Munkaközösség vezetőjével egyeztet/.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben levő gyermekeket egyéni szükségleteikhez igazodóan fejleszti.
- Figyelemmel kíséri a rendszeres óvodába járást, megteszi a szükséges intézkedéseket a hiányzásokkal kapcsolatban.
- A szülőkkel együttműködő, bizalomelví kapcsolatot alakít ki.
- Az óvoda gyermekvédelmi felelősével a gyermekvédelmi munka minden területen szorosan együttműködik

Gyermekvédelmi felelős:

- Az óvodapedagógusoktól munkájához információkat gyűjt.
- Nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkát az adott évre.
- Gyermekvédelmi esetek feltérképezése után a feladatokat koordinálja.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket.
- Az étkezési kedvezmények dokumentációját folyamatosan figyelemmel kíséri.
- Szükség szerint családlátogatásokat végez az óvónőkkel.
- Fogadóórák alkalmával a szülők rendelkezésére áll.
- Tájékoztatást ad az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről.
- Szociális támogatás, étkezési támogatás, különböző segélyekkel kapcsolatban tanácsot ad, illetve kérelmek kitöltésénél igény esetén segítséget nyújt.
- Az óvoda faliújságán a szülőket folyamatosan tájékoztatja az őket érintő témában.
- Hospitálások, tapasztalatcserék végzése a csoportokban szükség szerint.

- Beszámolót készít félévenként az óvónők és az óvodavezető fele.
- Tapintatos, segítő magatartást tanúsít a hozzáforduló szülőkkel, családtagokkal kapcsolatban.
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzéseken részt vesz, rendeletek nyomon követi.
- Folyamatos kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálat családsegítőjével, a fenntartó szociális ügyekkel foglalkozó kolléganőivel, védőnővel, gyermekorvossal.
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos nyilvántartásokat vezet.

Óvodavezető:

- Megbízta az intézmény gyermekvédelmi felelősét feladatainak ellátására, biztosítja a továbbképzéshez való lehetőséget, illetve gyermekvédelmi tevékenységéhez a feltételeket.
- Kompetenciákat, feladatokat kijelöli nevelőtestületi szinten.
- Bizalom elvű kapcsolat alakít ki a rászoruló családokkal, segítséget nyújt.
- A különböző támogatásokkal kapcsolatos kérelmekről a gyermekvédelmi felelőssel, családsegítővel és az érintett óvónőkkel folyamatosan egyeztet.
- A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújt, megteszi a szükséges intézkedéseket.
- Tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi feladatokkal foglalkozó személyekről, illetve elérhetőségükről.
- Gyermekvédelmi munka eredményességét nevelési év végén értékeli.
- Kapcsolatot tart a gyermekvédelmi szervekkel, szakemberekkel.
- Az idevonatkozó törvényeket, törvénymódosításokat, rendeleteket folyamatosan nyomon követi és alkalmazza.

8.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Óvodánk részt vesz a Tanulási képességeket Vizsgáló Bizottság szakvéleménye alapján, integrált nevelésre javasolt, sajátos nevelési igényű- az egyéb pszichés fejlődés zavarral küzdő beszéd fogyatékos gyermekek óvodai nevelésében, **amennyiben óvodánk a kijelölt intézmény.**

Sajátos nevelési igényű gyermek az, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- pszichés fejlődés zavarai miatta nevelési, tanulási feladatban tartósan és súlyosan akadályozott

A **sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI)** integrált neveléséhez, fejlesztéséhez szükséges feltételek közé tartozik a szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szükséges, szakirányú végzettségű gyógypedagógus.

Ezen gyermekek csoportba való beosztásánál az irányszám 1-3 fő csoportonként, tartózkodunk mindenféle szegregációtól.

Évnyitó szülőértekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó tudnivalókról, valamint az erre vonatkozó eljárás törvényi szabályairól.

Amennyiben az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása mellett sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónap után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

A felülvizsgálati kérelmeket a bizottság által kért időpontokban részletes nevelői vélemény mellékelésével küldjük. A beiskolázás előtti vizsgálati kérelmeket minden év decemberében készítjük el.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- **A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön**
- Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is törekszünk általános nevelési céljaink megvalósítására.
- A gyermekek mindenek felett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez.
- Az elfogadás szemléletét úgy is alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminta adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Óvodás gyermekeinkben sérült társaikkal való együttélés során fejlődik empátiájuk, segítő magatartásuk
- Gyermekközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók be, akik a többiekkel együtt nevelhetők.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségi jogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

Az óvodai nevelés teljes időtartama alatt törekszünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek személyisége minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozhasson, s olyan képességek és kompetenciák birtokába juthassanak, melyek alkalmassá teszi őket arra, hogy saját törekvéseik szerint a társadalmi normákkal összhangban kiegyensúlyozott, boldog életet élhessenek.

Feladatunk a **beilleszkedési, tanulási, magatartási (BTMN) rendellenességekkel küzdő gyermekek** korai felismerése és kiszűrése is. Ennek gyanúja, illetve egyéb problémák észlelésekor a szülőkkel egyeztetve kérjük a Pedagógiai Szakszolgálatától kérjük a gyermek vizsgálatát. Szakvélemény alapján „*Egyéni fejlesztési tervet*” készítünk. Ennek alapján az óvodapedagógus végzi a gyermek egyéni fejlesztését a Csutkababa Munkaközösség vezetőjével egyeztetve.

Továbbá a rendellenesség mértékének függvényében a fejlesztésébe, felzárkóztatásába a megfelelő szakember is bekapcsolódik (logopédus, fejlesztőpedagógus stb.)

A habilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

Az integrált nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó környezet megteremtése a gyermekközösségben. */tolerancia, türelem, megértés, segítőkészség, empátia készségek fejlesztése/*
- A sajátos igényű gyermek optimális nevelésének érdekében ismereteik bővítése, önképzés, továbbképzés, szemléletváltás, a sajátos nevelési igény tolerálása.
- A hatékonyság érdekében együttműködés a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal.
- Törekednie kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A megismert sérülés, lemaradás, fogyatékoság függvényében szakmai kompetenciáinak határain belül, speciális fejlesztési terv kidolgozása.
- Az óvodapedagógus tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modell értékű.
- Az óvodáskor végére, a sérülés arányában, a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A közösségben megtalálják helyüket, szívesen járnak óvodába.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- A bemeneti fejlettséghez, és önmagához képest kimutatható a fejlődés.

8.4. Migráns gyermekek interkulturális nevelése

Migráns gyermekek nevelése során biztosítjuk az **önazonosság megőrzését**, ápolását, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Az interkulturális nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Felkészülés a gyermek fogadására
 - szülőkkel és gyermekekkel való kapcsolatfelvétel,
 - a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információk gyűjtése.

- Érkező gyermek empátiás fogadása.
- A gyermek érzelmi biztonságának megteremtése.
- Eltérő nyelv, szokások, étrend, viselkedési módok elfogadtatása, értéként való kezelése a többségi gyermekek számára.
- Migráns gyermekek segítése a magyar nyelv elsajátításában, a kölcsönös kommunikáció segítésében.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermek csoport egyenrangú tagjának érzi magát.
- Szívesen jár óvodába.
- Megérti a magyar szavak jelentését, biztonsággal kifejezi és megérteti magát.

8.5. További egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvétel:

A szülő tanköteles korú gyermeke számára kérheti a további egy év óvodai nevelésben való részvételt az erre a célra rendszeresített nyomtatványon az Oktatási Hivataltól.

Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, **mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.**

8.6. Speciális szolgáltatások

A szolgáltatások jelentős részét a szülői igényekre szervezzük meg.

A különféle foglalkozások úgy kaphatnak helyet, hogy ezek ne zavarják az óvodai nevelő munka menetét. A nevelési év első szülői értekezletén megbeszéljük a szülőkkel, hogy melyek azoknak a választható tevékenységek, amelyek gyermekeik érdeklődésének, fejlettségének a leginkább megfelelnek.

A nevelési időben szervezett szolgáltatások ingyenesek. (logopédia, hittan, kézműves foglalkozás, egyéni fejlesztés gyógypedagógussal)

9. Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként, 6-7 éves korára eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, óvodából iskolássá szocializálódik.

A tankötelezettség feltétele:

- adott év augusztus 31-ig betöltött 6. életév,

- megfelelő fejlettségi szint, iskolai életre való alkalmasság elérése.

Testi feltételek:

- Teste arányosan fejlett, a betegségekkel szemben ellenálló, teherbíró.
- Mozgása összerendezett, harmonikus.
- Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja, finommotorikája, képessé válik az írás elsajátítására.
- Kialakul oldalisága.
- Testi szükségletei kielégítését, viselkedését szándékosan tudja irányítani.
- A gyermek testének arányai megváltoznak, s ennek következtében változnak fizikai képességei is.
- Megindul a fogváltás.

Lelki feltételek:

- Lelkileg egészségesen fejlett, nyitott, érdeklődő, kreatív.
- Alkotó módon vesz részt a különböző tevékenységekben egyedül és társaival is.
- A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek: érzékelése, észlelése differenciálódik.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.
- A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés
- Alakulni kezd elemi, fogalmi gondolkodása.
- A hangokat tisztán ejtve, folyamatosan, választékosan fejezi ki magát, beszéde grammatikus.
- Képes végig hallgatni mások beszédét, és megértik azt.
- A gyermek képessé válik az ok – okozati összefüggések felismerésére, megállapítására.
- Az iskolaérett gyermek, kérdéseket tesz fel és képes 10-15 percig koncentrálni.
- Helyesen használja a múlt időt, emlékezete tudatosává válik.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, annak védelméről és megóvásáról.
- Ügyel saját személyének, és környezetének rendjére, épségére, tisztaságára.
- Már várja az iskoláskor tanulási formáit.
- Érzelmi élete is összetettebbé, nyugodtabbá, kiegyensúlyozottabbá válik.
- Kezd különbséget tenni a külső és belső világ között, a kívánság és a valóság között.
- Vágyik arra, hogy a felnőttben követendő és követhető tekintélyt lásson.
- Rendelkezzen elemi szinten az önfogadás, önértékelés képességével.

Szociális feltételek

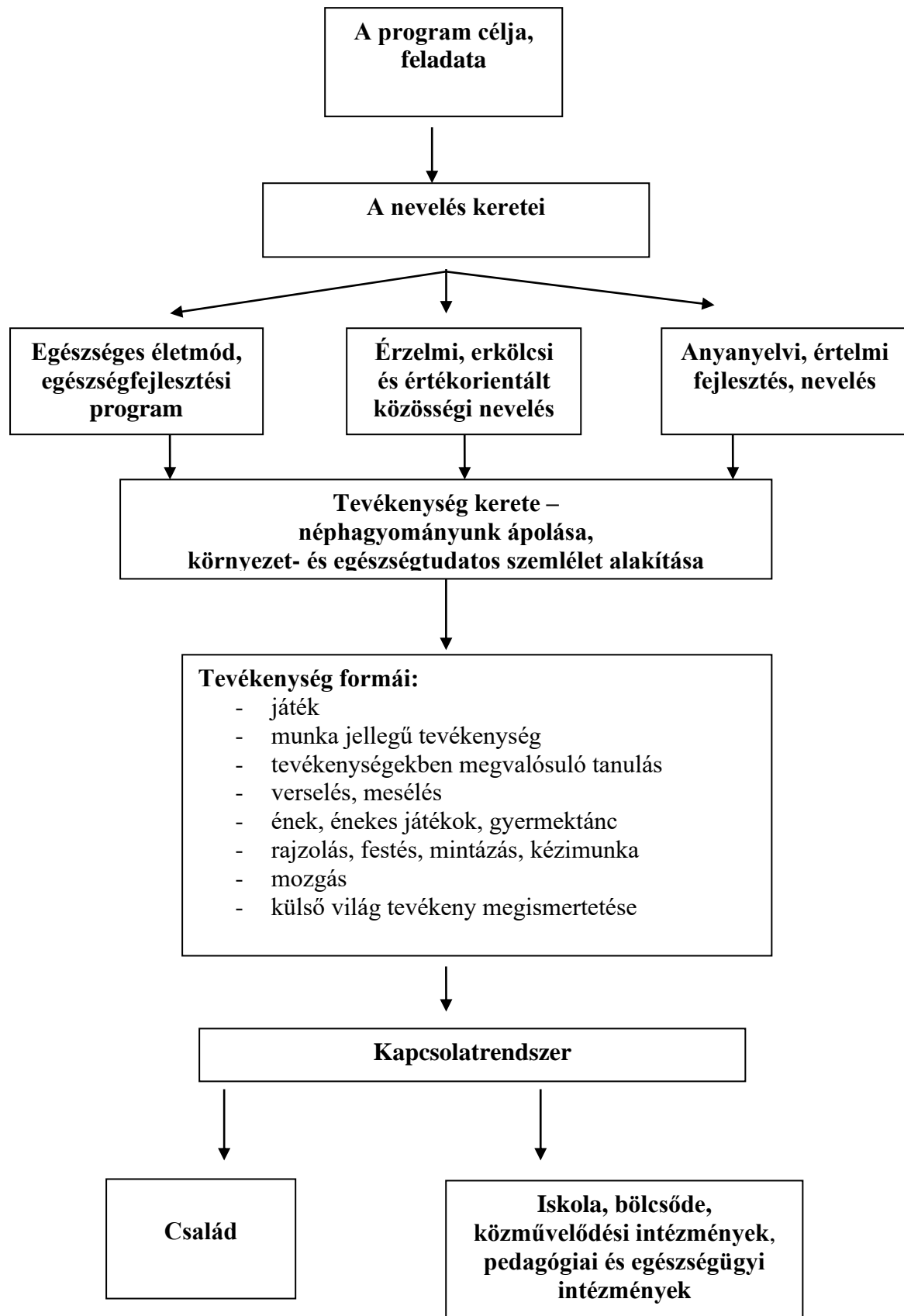
- Képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel, gyermekkel egyaránt.
- Képes a szabályokhoz alkalmazkodni, a szükségleteit késleltetni.
- Önállóbbá, kitartóbbá válik a munkavégzés során.
- Megalapozott feladattudattal, feladattartással rendelkezik.

- Tudja, hova tartozik, tisztában van nemzetiségével.
- Toleráns társaival, elfogadja a különbözőségeket.
- Empátiája alakulóban van.
- Ismeri az alapvető viselkedési formákat, erkölcsi normákat, tiszteletudó.
- Ismeri a konfliktusok megoldásának szociálisan elfogadott formáit.

A **sajátos nevelési igényű gyermek** folyamatos, speciális, szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érik el az iskolai alkalmasság szintjét.

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait.

Pedagógiai programunk rendszerábrája

10. Az óvodai élet megszervezésének elvei

10.1. Személyi feltételek:

Az óvodánkban – hétfőtől péntekig - a teljes nyitva tartási idő alatt (6.30-17.00 óráig) biztosítjuk az óvodapedagógusi jelenlétet. A dajkák mindannyian dajka szakképesítéssel rendelkeznek. Munkánkat pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztensek is segítik.

Óvodavezető	1 fő
Óvodapedagógus	13 fő
<i>ebből szakvizsgázott</i>	<i>4 fő</i>
• <i>közoktatás vezető</i>	<i>1 fő</i>
• <i>fejlesztő pedagógus</i>	<i>1 fő</i>
• <i>gyermek- és ifjúságvédelem</i>	<i>1 fő</i>
• <i>hagyományismeret</i>	<i>1 fő</i>
• <i>gyermektánc az óvodában</i>	<i>1 fő</i>
Dajka (szakképzett)	7 fő
Óvodatitkár	1 fő
Élelmezésvezető	1 fő
Szakácsnő	1 fő
Konyhalány	2 fő
Karbantartó	1 fő
Takarító	1 fő
Pedagógiai (gyógy) asszisztens	3 fő
Gazdasági ügyintéző	1 fő
Összesen:	31 fő

Elvárások az óvodapedagógusok felé:

- segítő, támogató, elfogadó nevelői attitűd
- érzelmi biztonságot megteremtő légkör létrehozásának képessége
- jó empátiás készség
- gyermek- és családcentrikusság
- környezet és egészségtudatos szemlélet
- jó szakmai felkészültség
- példaadó magatartás, viselkedés kultúra

Elvárások a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak felé:

- példamutató, gyermekszertető környezet és egészségtudatos magatartás
- kulturált beszéd és viselkedés minta

Óvodánkban három munkaközösség működik:

- **Varázsol(l)ó vizuális szakmai munkaközösség**, ahol az erre szakosodott óvodapedagógusok az évszakok köré csoportosítva készítik el éves munkatervüket, s tevékenységüket havi rendszerességgel szervezik.
- **Csutkababa képesség, részképesség fejlesztő munkaközösség**, ahol az óvodapedagógusok a kiemelt figyelmet igénylő, illetve valamely területen elmaradást mutató gyermekek egyéni fejlesztését végzik éves munkatervüknek megfelelően.
- **Népi játszó munkaközösség**, ahol az óvodapedagógusok évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó énekekkel, énekes játékokkal fejlesztik a gyermekeket.

Szülői igények felmérése után lehetőséget biztosítunk az arra igényt tartó családok gyermekeinek játékos **hittan** foglalkozásokon való részvételre.

A Pedagógiai Szakszolgálat alkalmazásában álló **logopédus** óraadónként heti két alkalommal foglalkozik az arra rászoruló gyerekekkel. Feladata a gyermekek beszédének szűrése, kezelése, nagycsoport elején dyslexia-prevenációs vizsgálat végzése, terápia alkalmazása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális nevelését, fejlesztését az adott sérülés specifikumának megfelelő, speciálisan képzett szakemberek, utazó **gyógypedagógusok** segítik.

10.2. Tárgyi feltételek:

Csoportszobák száma	7	világos, fabútorokkal berendezett
Gyermeköltöző	6	
Gyermekmosdó	4	3 db közös, 1 db önálló
Aula	1	légkondicionált, nagy alapterületű
Tornaszoba	1	torna eszközökkel felszerelt
Tornaszertár	2	
Logopédiai, fejlesztő szoba	1	speciális fejlesztő eszközökkel felszerelt
Iroda	3	vezetői, óvodatitkári, élelmezésvezetői
Ebédlő, könyvtár, óvodapedagógusi szoba	1	légkondicionált, szakkönyvekkel felszerelt
Felnőtt öltöző	2	dajkák, konyhai személyzet
Felnőtt mosdók	3	ebből egy mosókonyhaként is funkcionál
Főzőkonyha	1	raktárhelyiségekkel és előkészítő helyiségekkel kiegészülve

Óvoda infrastruktúrája:

- 3 db vezetékes telefon
- 4 db mobiltelefon
- 4 db laptop
- 3 db személyi számítógép
- 3 db multifunkcionális készülék
- 2 db projektor
- 1 db fényképezőgép
- 1db szintetizátor
- 6 db boombox
- 1 db erősítő hangfal

Pedagógiai programunk megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak, mely megfelel a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékbe foglaltaknak. Ezek pótlása (*elhasználódás miatt*), illetve korszerűsítése folyamatos.

Bútoraink világos, természetes alapanyagúak. Dolgozóink részére az adott tevékenységekhez felnőtt méretű székek állnak rendelkezésre. A szülők részére a várakozás, illetve szülői értekezletek, egyéb programok idejére szintén biztosítjuk a kényelmes ülőeszközöket.

Aulánk falán értékes festmények vannak elhelyezve, amik ajándékozás útján kerültek intézményünkbe. Az otthonos, meleg hangulat mellett gyermekeink szépérzékét, esztétikai fogékonyságát is formálják.

Udvarunkra fajtékokat telepítettünk, amelyek alatt esésvédő gumitéglák védik a gyermekeket az esetleges balesettől.

Erős napsugárzás ellen a fák és lugas mellett az óvoda falára felszerelt napernyők adnak védelmet gyerekeinknek.

10.1. Csoportszervezés

Óvodánkban a nevelés csak az óvodavezető által jóváhagyott, fenntartó által is megismert Pedagógiai program alapján történhet, és a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésében. Az óvoda működését a Szervezeti és Működési Szabályzatban és a Házirendben foglaltak biztosítják.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatároknak a figyelembevételével.

A csoportszervezésnél törekszünk a homogén csoportok kialakítására, de a helyi adottságok, az adott nevelési év életkor szerinti összetétele függvényében szükséges lehet a heterogén vagy részben heterogén csoportszervezés is.

Homogén csoportok esetében az életkor adott csoportba sorolási szempont és emellett figyelünk:

- a nemek egészséges arányára,
- szülők teljesíthető kívánságára (testvérek, barátok elhelyezése együtt vagy külön)
- hátrányos (HH), halmozottan hátrányos (HHH) helyzetű gyermekek,
- beilleszkedési tanulási, magatartási zavarokkal küzdő gyerekek (BTM),
- illetve a sajátos nevelési igényű gyerekek (SNI) arányos létszámára a csoportokban.

Gyermekcsoportjainkat a mesékből, gyermekdalokból jól ismert virág vagy állatnevekkel, szimbólumokkal jelöljük.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat - lehetőség szerint – ugyanaz az óvónőpáros és dajka nevelje kiscsoporttól az iskolába lépésig.

10.2. Napirend, hetirend

„A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartalmú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.” /Alapprogram 2012./

A napi helyes életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek (pihenés, étkezés, tisztálkodás) segítik a kisgyermek tájékozódását a nap folyamán, visszahatnak az életfolyamatokra.

A gyermekek, a szülők igényeit, az évszakokat, az életkori jellemzőket, a helyi szokásokat, sajátosságokat figyelembe véve kell a napirendet összeállítani.

A napirendet az óvodapedagógus készíti el, az alábbi táblázat alapján, s rögzíti azt a csoportnaplóban.

A tevékenységek időtartamát az adott csoport életkora határozza meg.

Napirend
(szeptember 1-május 31)

6.30-8.00	<p>Érkező gyermekek fogadása Szabad játék Mindennapos testnevelés</p>
8.00- 11.30	<p>Szabad játék Tisztálkodás, önkiszolgálás Folyamatos reggeli Mindennapos testnevelés Kötött, kötetlen és választható tevékenységek Részképességek fejlesztése egyéni igény szerint Udvari játék, séta, levegőzés</p>
11.30-14.30	<p>Előkészületek az ebédhez, gondozási teendők Ebéd Tisztálkodás, fogmosás Terem előkészítése pihenéshez Álomba ringató mesélés, pihenés</p>
14.30-17.00	<p>Ébredés Teremrendezés Előkészületek az uzsonnához Tisztálkodás, fésülködés Uzsonna Szabadon választott tevékenység Játék, mozgás Egyéni fejlesztés Udvari játék</p>

Napirend
(június 1-augusztus 31)

6.30- 11.30	<p>Érkező gyermekek fogadása (lehetőség szerint szabad levegő)</p> <p>Szabad játék</p> <p>Előkészületek a reggelihez</p> <p>Tisztálkodás, önkiszolgálás</p> <p>Reggeli</p> <p>Mindennapos testnevelés</p> <p>Udvari játék, séta, levegőzés</p>
11.30-14.30	<p>Előkészületek az ebédhez, gondozási teendők</p> <p>Ebéd</p> <p>Tisztálkodás, fogmosás</p> <p>Terem előkészítése pihenéshez</p> <p>Álomba ringató mesélés, pihenés</p>
14.30-17.00	<p>Ébredés</p> <p>Teremrendezés</p> <p>Előkészületek az uzsonnához</p> <p>Tisztálkodás, fésülködés</p> <p>Uzsonna</p> <p>Szabadon választott tevékenység</p> <p>Játék, mozgás</p> <p>Udvari játék</p>

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél biztosítjuk a gyermeki jogokat – vallási, etnikai, nemzeti - figyelembe vesszük a gyermekek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét.

A program működtetése során az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiindulópontnak. Az óvodás gyermek számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, mely biztosítja számára a szabad játékot. **A gyermek kötetlenségként éli meg, de az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges differenciált tevékenykedés és kötött foglalkozási forma feltételrendszerét.** Ez megkívánja az óvónőtől, hogy ismereteit folyamatosan bővítse, ismerje a gyermekek egyéni szükségleteit, aktuális fejlettségi szintjét, érzelmi állapotát, és ehhez igazítva, differenciálva előre tudjon tervezni. Tehát nagyfokú szervezési készséget, tudatosságot, áttekintőképességet és kellő kreativitást igényel.

Hetirend

A hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, melyet rögzítenek a csoportnaplóban.

	3-4 év	4-5 év	5-6-7 év
kötött/kötetlen	környezet megismerésére nevelés rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ének-zene, énekes játékok, gyermektánc	környezet megismerésére nevelés, környezetünk mennyiségi és formai viszonyai, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ének-zene, énekes játékok, gyermektánc	környezet megismerésére nevelés, környezetünk mennyiségi és formai viszonyai, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ének-zene, énekes játékok, gyermektánc
kötött – heti egy alkalom	mozgás	mozgás	mozgás
kötetlen – minden nap	verselés-mesélés mindennapos testnevelés	verselés-mesélés mindennapos testnevelés	verselés-mesélés mindennapos testnevelés
egyéb választható			hittan vízhez szoktatás, úszásoktatás, gyermekjoga, mozgásfejlesztő foglalkozás

Az anyanyelvi nevelés olyan komplex és tervezett tevékenység, ami az óvodai nevelés teljes egészét áthatja. Az anyanyelvi nevelés ugyanis sohasem korlátozódhat egyetlen foglalkozás időtartamára, hanem komplex, egész napos, a hét minden napján megjelenő tevékenység.

10.3. Nevelőmunka tervezése:

- Nevelői munkánk tervezésének alapja a Pedagógiai Program
- **Éves munkaterv** (*Tervezési időkeret egy év, az adott nevelési év*)
- Óvodapedagógusok éves tevékenységi terve

- **Csoportnapló (papír alapú, illetve elektronikusan vezetett)**

Az alábbi dokumentumok a csoportnaplóban találhatóak, melyek tartalmazzák a csoportra differenciáltan vonatkozó szokás – szabályrendszerket, a jeles napokhoz, évszakokhoz tervezett tevékenységi témaköröket, anyagokat és az eseményekkel járó szervezési munkákat pontos időpontokkal meghatározva.

- A gyermekcsoport nevelési terve:
Tervezési időkerete: - félév
 - A gyermekcsoport tevékenységi terve:
Tervezési időkeret: - negyedév (évszakokként)
 - A gyermekcsoport heti terve:
Tervezési időkeret: - hetente
 - Szervezési feladatok:
Tervezési időkeret: - havonta
 - Gyermekvédelmi munka
Tervezési időkeret: - folyamatos
 - Csoport életének mindennapjai - folyamatos
- **Fejlődési napló gyermekenként**
 - óvodába lépéstől az iskolába való átlépésig
 - **Egyéni fejlesztési terv**
 - kiemelt figyelmet igénylő gyermek esetében
 - BTMN-s gyermekek esetében
 - további egy év óvodai nevelésben részt vevő gyermek esetében

10.4. Néphagyomány ápolása

Óvodánk nevelőtestülete a néphagyományőrzést, a népi kultúra ápolását fontos, értékmegőrző feladatának tekinti.

Hagyományőrzésből fakadó óvodapedagógusi feladat:

- népi kultúránk, gyermekflórkor, népszokásaink ismerete és szeretete
- olyan óvodai légkör megteremtése, melynek szerves része a néphagyomány ápolás

Néphagyomány tartalma az egyes tevékenységekben:

Verselés, mesélés– *népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, találós kérdések, névcsúfolók, dramatikus játék*

Ének, énekes játékok - *gyermektánc, zenehallgatás - népdalok, mondókák, népi énekes gyermekjátékok, néptánc elemei, népzene hallgatása, hangszerek megismerése*

Rajz, festés, mintázás, kézi munka – *tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalácssütés, tojásfestés, kiállítások látogatása*

Környezet tevékeny megszerettetése – *jeles napok, népszokások, népi jóslások, évszakok, lakóhelyünk és tágabb környezetünk, hazánk szeretete*

Mozgás – *ügyességi és sport játékok, régi korok gyermekeinek játécai és játékeszközei*

Jeles napok, hagyományok, rendezvényeink:

Ősz

- Szüret az óvodában
- Mihály-napi vásár
- Márton-napi lámpás felvonulás

Tél

- Advent
- Mikulás
- Lucázás
- Karácsony
- Farsang

Tavaszi

- Nemzeti ünnepünk
- Húsvét
- Pünkösöd
- Anyák napja (Apák napja)
- Gyermeknap
- Nagycsoportosaink ballagása

11. Az óvoda kapcsolatai

11.1. Az óvoda és a család

A család első találkozása az óvodával meghatározó, alapvetően befolyásolja a csoporthoz fűződő későbbi kapcsolatát.

Az óvoda és család kapcsolatában legfontosabb kapocs a gyerek, az ő érdekei határozzák meg az együttműködés formáit és tartalmát. A család, amikor beiratja gyermekét óvodánkba, megtisztel bennünket bizalmával. Ennek a bizalomnak a tudatában kell a család felé fordulnunk, ennek a bizalomnak kell megfelelnünk.

Nevelőpartnerségünket magabiztos szaktudással, napi kulturált kapcsolatteremtő magatartással bizonyítjuk. Munkánk során alkalmazzuk az intervenciós gyakorlatot.

A befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes légkör, az odafordulás az óvoda minden dolgozójával szembeni követelmény.

Alapelveink:

- A nevelésben hangsúlyozzuk a család elsődlegességét.
- A szülőkkel való kapcsolatunkban az őszinte odafordulást, az empátiát és a segítő szándékot éreztetjük addig a pontig, amíg a gyermek érdeke ezt kívánja.
- Elfogadjuk a család szokás és szabályrendszerét, tapintatosan befolyásoljuk az életmód jó szokásainak alakításában.
- Tiszteletben tartjuk a családok kultúrájának különbözőségét, vallásos érzelmeit.
- A gyermek személyiségét feltétel nélkül tiszteletbe tartjuk
- Vállaljuk az inkluzív nevelés értékeinek közvetítését

Célunk:

- Az óvodai és a családi nevelés egységének megteremtése, a nevelőpartneri viszony kialakítása és működtetése.
- Olyan nevelői hatások érvé a gyermekeket, amelyek egymást erősítve segítik a gyermek fejlődését.
- Tudatos szemléletformálás, a szülők bevonása az óvodában a gyerekekkel együtt megvalósuló tevékenységekbe, kezdeményezésekbe
- Az óvodai dokumentumokban megfogalmazott normarendszer elfogadására, nevelési felfogásba építésére motiválás
- A családok által képviselt különböző gondolkodásmódok értékeinek elfogadása

A kapcsolattartás formái:

- Játzóház, nyitott délutánok szervezése az óvodával való ismerkedés céljából.
- Beiratkozás: ismerkedés a szülővel és a gyermekkel, ismerkedés az óvodával.
(Egyéni beszélgetés és az óvoda megtekintése.)
- Családlátogatás: A gyermek találkozási ismerkedése az óvónővel megszokott környezetében történik. Szülő és pedagógus közötti bizalmi kapcsolat megerősítése. (Játék és beszélgetés a gyermekkel, beszélgetés a szülővel, tapasztalatgyűjtés)
- Családi ismerkedő délután: A gyermek, a szülő találkozási az óvodapedagógusokkal, dajkával az óvodában. Szülő és pedagógus közötti bizalmi kapcsolat megerősítése. (Játék és beszélgetés a gyermekkel, beszélgetés a szülővel, ismerkedés, tapasztalatgyűjtés)

- Szülői értekezletek: Az óvodai élettel kapcsolatos információk megbeszélése. A gyermek csoport életének, tevékenységének bemutatása. Befogadás jellemzői. Jellemző nevelési problémák megbeszélése. Az iskolaérettség jellemzői. (Tájékoztatások, beszélgetések.)
- Nyílt napok: Betekintés az óvoda életébe. A szülők tájékozódásának segítése a gyermekük csoportbeli tevékenységéről. (Megfigyelések, egyéni és közös megbeszélések)
- Fogadóórák: előre tervezetten, illetve igény szerint (egyéni megbeszélés, tájékoztatás)
- Közös programok: kirándulás, óvodai vásárok, óvoda bál, ismerkedési, vagy elköszönő teadélutánok, sportnapok
- Nyílt ünnepek: Karácsony, Farsang, Anyák napja, (Apák napja), Gyermeknap, Nagycsoportosok búcsúzása. (Közös élmények - az óvoda és a család közötti kapcsolat mélyítésére szolgál.)

11.2. Társadalmi környezettel való kapcsolattartás

Iskolával való kapcsolat

Célunk:

- az óvoda-iskola közötti átmenet megkönnyítése
- az óvodás és kisiskolás kor egységes pedagógiai folyamatként kezelése
- folyamatos szakmai tapasztalatcsere, esélyegyenlőség érvényesítése

Kapcsolattartási formák:

- Iskolalátogatás a nagycsoportos gyermekekkel
- Elsősök visszahívása egy délelőttre az őszi szünetben
- Együttműködés az iskola alsós tanítóival, igazgatójával.
- Egymás rendezvényeire, ünnepeire való meghívás
- Kölcsönös tájékozódás a gyermekek egyéni fejlődési üteméről
- Szakmai tapasztalatcsere
- Bemutató foglalkozások, nyílt napok az óvodában, iskolában
- Közös gyermekszínjátszó előadás szervezése
- Tanító nénik bemutatkozása a nagycsoportos szülői értekezleten

Várható eredmény, hogy az iskolába lépés könnyed, szorongásmentes lesz, a gyermek örömmel, tele kíváncsisággal, iskolai életre alkalmasan kezdi meg tanulmányait.

Egyéb kapcsolat:

- Móricz Zsigmond Művelődési Ház és Könyvtár,
- Napocska Bölcsőde,
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Óvoda orvosa, védőnői szolgálat, fogászat
- NNK
- Munkaegészségügy –intézmény üzemorvosa
- Történelmi egyházak
- Községi Önkormányzat, Polgármesteri Hivatal
- Civilszervezetek
- „Jövönk a falu” Alapítvány

12. Óvodánk ellenőrzési és értékelési rendszere

12.1. A gyermekek fejlődési ütemének ellenőrzése, mérése

A gyermekek és körülményeinek megismerése már a beiratkozást követő családlátogatáson, családi ismerkedős délutánon elkezdődik. Minden gyermek részére külön névvel, jellel ellátott mappát készítünk az óvodába lépéskor, melyben nyomon követjük fejlődését egészen az iskolai életre való alkalmasságának eléréséig.

A gyermek személyiségdossziójának tartalma:

- adatlap
- anamnézis
- családlátogatás feljegyzései
- fejlettségmérő lapok –bemeneti-fejlődési –kimeneti
- egyéni fejlesztési terv
- családrajz (2 db-dátummal ellátva)
- logopédus szakvéleménye (amennyiben ilyen van)
- szakszolgálat által készített szakvélemények (amennyiben ilyen van)
- egészségügyi szervek által kiállított dokumentumok (amennyiben ilyen van)
- egyéb feljegyzések
- óvodáskor végére elért fejlettségi szint összesítője

Megfigyeléseinket folyamatosan rögzítjük, az elért fejlettségi szintet dátummal regisztráljuk.

A fejlettségmérő lapokon az óvodapedagógusok nevelési évenként kétszer rögzítik a gyermek aktuális fejlettségi állapotát. A szülőket a fejlődési naplóban rögzítettekről félévenként tájékoztatjuk, betekintésüket aláírásukkal igazolják.

12.2. Az értékelés és jutalmazás

Cél:

A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

Az óvodapedagógus feladata:

Az értékelést fontos személyiség és közösségalkító tényezőként alkalmazza.

Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás. Ezzel erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja ki a pozitív motivációkat.

A gyermekek szöveges, átfogó értékelését az óvodapedagógusok elvégzik évente minimum két alkalommal a gyermekenként vezetett személyiség lapon, méréseik alapján. Elsődleges mérőeszköz a tudatos megfigyelés, a gyermeki tevékenységek és produktumok vizsgálata

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái:

Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása, dicséret, ösztönzés, elismerés.

A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású.

Tárgyi jutalmazást nem alkalmaz!

A fegyelmező intézkedések az életkori sajátosságokból fakadóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, áterelés, motiválás, megbeszélés, szélsőséges esetben tevékenység megállítása.

Elkülönítés (csoport területéről), étel, tárgy, levegőzés vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható. ***Mindig a gyermek viselkedésének közösségellenességére irányul, a pillanatnyilag adott magatartást ítéli el és nem a gyermeket.***

12.3. Pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

A pedagógiai munkáért az óvoda vezetője a felelős, ebből eredően a pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése első szinten a vezető kompetenciája.

Az ellenőrzés és értékelés célja a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Ezt a funkciót erősíti a felkészülés segítése és ellenőrzése (pedagógiai dokumentumok elemzése, ellenőrzése) és a gyakorlati munka ellenőrzése értékelése.

A dokumentumok ellenőrzése értelemszerűen a tervezések utáni időszakban történik. Csoportlátogatások időpontjai alkalmoszerűek, illetve előre tervezettek lehetnek. Az ellenőrzést mindig megbeszélés, értékelés követi.

A dokumentumok ellenőrzését az óvoda vezetője végzi, az óvodapedagógusokkal való közös megbeszélés alapján történik az értékelés.

A mindennapi munka elemzése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a pozitív megerősítés, az elfogadott nevelési elvek gyakorlatban történő megvalósításának elvárása

Az ellenőrzés-értékelés gyakorlatában a testületen belül meghatározó a közös pedagógiai elv, a közös attitűd és követelményrendszer.

A tanfelügyelethez kapcsolódó önértékelési rendszer működtetése, az önértékelés folyamatának lebonyolítása és koordinálása az intézményben az Önértékelést Támogató Munkacsoport feladata.

Az értékelés szempontjait az intézményi elvárás-rendszer tartalmazza.

12.4. Pedagógiai programunk ellenőrzése, értékelése

Az óvoda pedagógiai programjának értékelésének célja, hogy választ kapjunk a program gyakorlatban történő bevalására

A program céljait és a megvalósulás szintjét elemezzük és értékeljük a tapasztalatokat.

A program értékelésének szempontjai:

- A gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett fejlesztő hatások, megfigyelhető-e a gyermekek környezettudatos viselkedésében a fejlődés.
- Mit adott a helyi pedagógiai program a gyerekeknek, milyen eredményeket hozott a szocializáció terén, az anyanyelvi kultúrában, a megismerésben.
- Mennyire biztosította a tapasztalatszerzés játékos lehetőségeit.
- A nevelőtestület munka morálját, pedagógiai kultúráját mennyire befolyásolta a program módosítása.
- Gyermekek egészséges életmódra történő nevelése mennyire hatékony
- Szülői és egyéb partneri elégedettség mérés eredményei
- Iskolába lépő gyermekek vizsgálata milyen eredményt mutat

A pedagógiai programot minden nevelési év végén értékeli a nevelőtestület.

Pedagógiai program érvényességi ideje:

2021. szeptember 1- től - visszavonásig

Pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

1. A jogszabályokban, törvényekben bekövetkezett változások,
2. A feltételrendszer változása,
3. A program ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése miatt.

A programmódosítás előterjesztésének szabályai:

- Írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek, az óvoda vezetőségének
- Írásbeli jegyzőkönyv a módosítás elfogadásáról,

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda Pedagógia Programját készítette:

Hufnágelné Bán Irén óvodavezető

Nevelőtestület 2021.. értekezletén.....%-os arányban elfogadta